SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat v mesecu. Za cerkev, šolo in dom. Velja na leto 3 fl. po pošti.

Št. 6. 15. junija 1858. VII. tečaj.

Keršansko - katoljška simbolika.

Juni.

2. Sv. Erazem, škof in mučenec. Koj v začetku ovega mesca zadenemo na neko čudno znamnje; namreč motavnik, na kterem je nekaj navitega, in škofovska palica križema ležita; vsak bi ne vedel, koga da pomenita, ako bi zgoraj ime sv. Erazma napisano ne bilo. Bil je škof v Antiohenskem patriarhatu o koncu tretjega stoletja za cesarja Diokleciana. Razno in grozovitno so ga mučili, da človeku kri v žilah zaostaja, kader vse to bere. Čreve so mu iz telesa izmotali; tega nas motavnik opominja; zatoraj ga vidimo na podobah v škofovski obleki, in da motavnik, na kterega so čreve namotane, pri sebi ima, ali pa se na tistega vpera. Nektere podobe nam ga kažejo tudi v kotlu, v kterem z vrelim oljem in smolo napolnjenem so ga kuhali, kar mu pa nič hudega ni storilo.

Sv. škofa Tinno-ta v Palestini so Turki enako mučili.

3. Praznik presv. rešnega Telesa. Monštranca v koledi nas opominja, da sv. katoljška cerkev danes veselo in slovesno obhaja spomin postavljenja presv. rešnega Telesa; ta vesela slovesnost bi se velikemu četertku zavolj žalostnega spominja britkega terpljenja Jezusovega ne prilegala. Mislimo pa podobe zadnje večerje in postavljenja presv. rešnega Telesa o svojem času bolj natanko pregledati; zatoraj bodemo zdaj samo nekoliko o monštranci govorili. Monštranca pride od latinske besede „monstrare“ kazati. Relikvije ali ostanke svetnikov so poprej tudi monštrancie imenovali, posebno, kader so jih duhovni ljudem kazali. Poznej pa se je monštranca imenovala sama draga posoda, v kteri se je sv. hostija hranila in kazala. Pred 13. stoletjem je drugo podobo od zdaj imela, namreč podobo skrinjic, v kterih se svetinje shranujejo, ter je prezirna bila. Potem pa so jeli kelhu podobne stolpiče in vrata delati, in take monštrance so bile tako rekoč gotiške stavbe, ter zavolj svojih oknic večkrat tudi svetilnicam podobne. V 16. in 17. stoletju so se spet premenile ter so bile bolj širokega lica, namreč sončnemu krogu podobne, kakor jih zdaj

imamo. V nekterih cerkvah so precej velike in žarki so iz samih briljantov ali dragih kamnov kakor je v Praze viditi.

Podoba solnca se kaj prilega okrogli podobi hostije in duhovskemu solncu Jezusu Kristusu, od kterega ves blagoslov pride. Včasih imajo monštrance tudi podobo serca. Obroček, ki presv. hostijo obdaja, je razno storjen; včasih iz drevesnih vejic (drevo življenja), ali pa se ga vlati in vinike (simbola presv. rešn. Telesa) ovijajo; vlati so pri nekterih iz demantov, grozdi pa iz rubinov.

Da drugih podob ne omenimo, navadno na monštrancah podobo presv. Trojice vgledamo; namreč Boga Očeta, ki v podobi starega moža z odpertimi rokami gleda na svojega edinorojenega Sina, ki je v sredi monštrance pod podobo belega kruha skrit; sv. Duh pa v podobi goloba je ali že nad ali pa pod obročkom. Omeniti je še mesenček, ki presv. hostijo derži. Tudi je še na nekterih monštrancah jagne viditi, ki na knigi z 7 pečati leži.

4. Sv. Kvirin, škof in mučenec. Sv. Kvirin, škof v Sisku, mestu Panonie, na sedajnem Horvatskem, je bil tudi med nebrojnimi mučenci, ki so za časa ljutih cesarjev Diokleciana in Maksimiana zavolj vere keršanske svojo kerv prelili. Mlinski kamen so mu na vrat obesili ter ga tako v vodo potisnuli, pa je vendar nekaj časa še verh vode plaval. Zatoraj ima pri sebi v svoje znamnje mlinsk kamen, včasih pa tudi konja, kteremu so ga bili privezali, da ga je dirjaje po tleh vlačil. Spet moramo omeniti sliko, ki je v basiliki sv. Bonifacia v Monakovem viditi; namreč sv. Kvirin po škofovsko napravljen z razpetimi rokami kleči na mlinskem kamenu, ki po vodi plava, ter je s ketno na njegov vrat privezan. Angelj ga derži in varuje, na desni je viditi most, na kterem ajdovski poglavar začudjen vse to gleda. Zgodilo se je to v začetku 4. stoletja.

Je pa še drug sv. Kvirin, tudi mučenec, ki v razloček od pervega palmovo vejo v roci ter jastreba poleg sebe ima. Bil je rimsk tribun ali sodnik ter se je dal od papeža Aleksandra kerstiti. Cesar Avrelian mu je vkazal jezik izrezati ter jastrobu predvreči; ova ptica pa ni hotela ga požreti. Razno so ga mučili in slednjič mu glavo odrezali.

5. Sv. Bonifaci, nadškof in učenik Nemcov. Sv. Bonifaci, apostol Nemcev in nadškof v Moguncu, je bil na Angleškem l. 680 rojen, kder je pri sv. kerstu ime Vinfrid in poznej šele od papeža Gregorja II. zavolj njegove dobrodeljnosti ime Bonifaci dobil. Nemški pagani so ga bili blizo Dorkum-a v Frisiji 5. junija l. 755 umorili, ko jim je sv. evangelje oznanoval. Tudi bukve sv. evangelja, ktere je pred seboj v roci deržal, so prebodli, vendar še čerke ni bilo poškodovane, in hranijo se še v knižnici mesta Fulda, kder je tudi njegovo sv. truplo pokopano. Kaže se tam tudi še meč, s kterim je bil preboden.

Na podobah ga vidimo kot škofa ali nadškofa, prebodeno knigo v roci. Najdejo se tudi denarji, na kterih je ravno taka podoba sv. Bonifacia viditi. Na slikah pa, ki nam njegovo smert predstavljajo, je viditi, da ravno njegovo glavo prebadajo. Basilika, njemu posvečena na Monakovem, ktero smo že večkrat omenili, ima podobe, ki vse njegovo življenje izobražujejo. Znamenita med njimi je ta, ko paganski Saksoni njemu posvečeno cerkev v Friclar-ju hočejo požgati, angelj pa, ognjen meč v roci, jo brani ter jih odpodi. Drug izversten umotvor je pa znani umetnik in podobar Filip Veit izdelal, namreč vpeljanje keršanstva na Nemškem. Na tistem je narprej viditi kerš. vera v podobi device, po duhovsko napravljene, ki eno roko na evangelje poklada, kterega angelj pred njo derži, v drugi roci ima devica oljko, znamnje miru, kterega je Jezus svetu oznanoval in prinesel. Proti leti deviški podobi obernjen nekoliko na levi sv. Bonifaci stoji, ter Nemcom sv. evangelje oznanuje. Poleg njega hrast, Nemcom sveto drevo, podert leži; tam pa, kder je stal, vrelc izvira, znamnje novega življenja, ki ga je evangelje rodilo. Star German ali Nemec stoji pred sv. nadškofom ter ga začudjen posluša; na desni pa je več ljudi, med njimi tudi molikovavske duhovnice, ki se nevoljni preč obračajo. Zraven njih pa spet otrok ponižno gleda na sv. moža. Zadej bolj, na levi je viditi alegoriška podoba nemške carevine, na desni podoba Italie; obedve naznanujete življenje keršanstva v državi in cerkvi. Ugledamo tudi zidarje, ki cerkev zidajo, kar naznanuje sv. umetnost. Pred cerkevjo se družijo še druge umetnosti, med kterimi je keršansko pesništvo v podobi zalega mladenča, ki je ves navdušen. Pri njem pa stoji keršansk vitez, v kterem ste vera in junaštvo zjedinjene; on gleda proti jutrovem, kder je grob odrešenika, kterega osvoboditi hoče.

Sv. katoljška cerkev še drugega sv. Bonifacia časti, ki je o začetku 4. stoletja v Rimu živel. Bil je hišnik neke bogate gospe, Agle po imenu, s ktero je pa velike nesramnosti doprinašal. Spokoril se je pa ter je v mestu Tarzu bil obglavljen, kamor je bil po trupla sv. mučencov šel; zatoraj ima meč in palmovo vejo v roci. Njegov spomin se pa obhaja 13. maja.

6. Sv. Norbert, škof. Bil je v Santeni, malem mestu Kleveške vojvodine na Nemškem l. 1080 rojen, ter je bil poznej vtemeljitelj in apat reda Premonstratenzarskega, kakor tudi nadškof v Magdeburze. Tako ga tudi malajo, ali že v škofovski obleki z znamnji nadškofa, ali pa v obleki redovni Premonstratov, namreč v dolgi černi suknji z belim škapulirjem in nadplajškom. Navadno znamnje sv. Norberta je pa kelih, ki ga v roci derži, tudi monštranca, ki jo v roci ali pa pred seboj ima; iz monštrance sije žark v njega, zakaj goreče je častil zakrament presv. rešnega Telesa ter nauk o njem zoper krivoverce zagovarjal.

Na kelhu je tudi včasih viditi, da pajek sedi; zakaj takega je bil enkrat požerl, ki je v kelih padel, pa ga je bil spet izkihnul. Tudi hudiče je iz obsedenih izganjal; zatoraj so taki hudi duhovi viditi pri njegovih nogah ležeči. Nekteri slikarji mu dajo tudi še lilijo v roke. Umerl je 6. junija 1034 v Magdeburze; l. 1627 je pa bilo njegovo truplo v Prag preneseno. Čehi ga svojega zaštitnika častijo.

7. Sv. Robert, apat. Bil je 11. stoletja red Cisterciencarjev vpeljal, zatoraj se tudi v obleki ovega reda mala. Ko ga je njegova mati noseča bila, se ji je senjalo, da vidi mater božjo s perstanom priti se z njenim prihodnim sinom poročiti. Zategavoljo je že od mladih nog le nebeški kraljici služil, ter v nekem gojzdu na Burgundskem samostan vtemeljil, ki je bil začetek več drugih.

8. Sv. Medard, škof. Bil je rojen l. 457 na Francozkem, ter od sv. Remigia v škofa posvečen; veliko je pripomagal, da so se prebivavci Flandrie pokristjanili in spreobernili. Umerl je l. 545; nekoliko njegovih kosti se v njegovi cerkvi v Parizu hrani in časti. Vsa Francozka dežela je plakala za njim kot svojim očetom in zaštitnikom, ter še vedno njegov god slovesno obhaja.

Je tudi poseben varh vinogradov. Kako da malajo, je tole omeniti: Postojna svoje habe nad njim razprostira, ga dežja obvarovati. Mošnjo v roci deli milošno ubogim, kterih poseben dobrotnik in prijatel je bil. Dva plemenitaša sta se zavolj neke meje pravdala, sv. Medard je kamen za mejnik, na njega pa svojo nogo kakor pečat postavil, kar se tudi na nekterih podobah vidi. Troji beli golobi so se nad njegovim grobom prikazali; zatoraj se tudi slikajo, da nad njim ferkajo. V Salanci, kder je škof bil, na njegov dan še posebno slovesnost imajo; deklico namreč, ki je nar lepšega zaderžanja, rožno kraljico izvolijo, venčajo in obdarujejo.

9. Sv. Primož in Felician, mučenca. Ova dva svetnika sta bila brata in žlahtnega rodu v Rimu rojena. Ko sta ljuta trinoga Dioklecijan in Maksimian kristjane preganjala, sta Primož in Felician jih v ječah obiskovala in tolažila, dokler da ni tudi na nju versta prišla. Grozovitno pretepana so divjim zverinam vergli; ali glej, divji levi in medvedi njima pohlevno k nogam ležejo, ter se jima prilizujejo. Slednič jima glavo odsekajo 9. junija l. 287. Njune znamenja so toraj divje zverine, palma mučenstva, kakor tudi včasih lilija nedolžnosti, zakaj do svoje kervave smerti, — Felician je bil že 80 let star — sta neomadeževano živela. Krajnska dežela nju posebno časti, namreč njune trupla so bile v Krajn prenesene, ter se v Kamniku pri Frančiškanih hranijo.

11. Sv. Barnaba, apostol. Ne bodemo tega ponavljali, kar nam „Djanje apostolsko“ o tem svetniku in apostolu pove; več gotovega nam ni znano, zatoraj koj omenimo njegovih podob in

poglavitnih znamenj, po kterih se sv. Barnaba od drugih loči. Obločen po judovski šegi, ima navadno kamenje v rokah; zakaj kamnjali so ga; tudi ima na persih evangelje sv. Matevža, kterega je bil z lastno roko prepisal; ko so bili na njegovo truplo prišli, najdejo tudi to sv. evangelje na njegovih persih.

13. Sv. Anton Paduanski, spoznovavec. Razne so podobe sv. Antona Paduanskega; nar imenitniše pa, ki se tudi nar večkrat nahajajo in kterih tudi „Djanje svetnikov“ omenja, so te, na kterih se vidi ovi svetnik v redovni obleki Frančiškanov, da ima usmiljenega Jezusa na rokah; zakaj velikokrat se mu je s svojo materjo prikazal ter ga objemal, tudi se mu navadno lilija v roke da, kot znamnje nepokvarjene nedolžnosti in čistosti njegove. Nahaja se leta podoba njegova velikokrat tudi na pridižnicah ali lecah; zakaj izversten pridigar je bil, zatoraj se med drugimi njegovimi ostanki v njemu posvečeni imenitni cerkvi v Padovi na Laškem njegov jezik še nestrohnjen hrani in vernim kaže. Veliko drugih čudnih dogodb ovega svetnika nam nektere podobe pred oči stavijo. Tako je v njegovi cerkvi v Rimu viditi, kako bčele okoli sv. hostije, ki je v kelih padla, na zapoved sv. Antona monštranco iz voska delajo. Včasih je pri njem tudi osel viditi, ki pred presv. rešn. Telesom kleči, v spomin lete prigodbe: Nek krivoverec je tajil, da je Jezus pričujoč v presv. zakramentu; sv. Anton pa zapove njegovemu oslu, ki tri dni kerme ni dobil, čast svojemu stvarniku skazati, predenj da za kermo grabi; osel je na predne kolena pokleknul pred presv. rešn. Telesom. Na nekterih podobah so tudi ribe njegovo znamnje, ktere je na bregu iz morja zaklical ter jim pridigal, ko ga krivoverci niso hotli poslušati, ampak so ga le zasmehovali. Znano je tudi, da ga pobožni v pomoč kličejo, zgubljene ali ukradene reči nazaj dobiti, zakaj da? — naj se bere v „Djanju svetnikov“ zastran tega. Rodil se je v Lizabonu, glavnem mestu Portugalie l. 1195, umerl je v Padavi 13. junija 1231 v 36. letu svoje starosti.

14. Sv. Bazili veliki, škof in cerkv. učenik. Ovi znameniti svetnik je v Kapadocii, deželi male Azie, l. 329 beli dan ugledal. Bil je škof v Cesareji, ter pervi, kteri je versko resnico branil, da je Sin božji enega bitja z Očetom (ὁμοούσιος consubstantialis). Na podobah ga ugledamo kot škofa napravljenega. Tudi včasih pred ognjem stoji; zakaj hudiča je primoral zapis nazaj dati, po kterem se mu je bil nek hlapec izdal, ter je potem zapis sožgal. Umerl je l. 397.

Gerki še drugega sv. Bazilia častijo, kteri levinjo v znamenje pri sebi ima, taka namreč ga je kot mučenca raztergala. Njegov spomin je 22. marca.

15. Sv. Vid, mučenec. Kdo ni že slišal 14 pomočnikov imenovati ali klicati, kterih pervi je sv. Vid. Omenimo pa pri ovi

priložnosti, da je nek ovčar na Nemškem l. 1445 in 1446 štirikrat leto prikazen imel: Vidil je namreč božje dete Jezusa, kterega so sledeči svetniki obdajali: ssv. Vid, Blaž, Ciriak, Pantaleon, Juri, Eustah, Katarina, Marjeta, Barbara, Ahac, Tiln, Doniž, Erazem in Krištof. V kratkem so jeli ljudje ovi kraj pobožno obiskovati; tukaj se je tudi cerkev sozidala. Tudi se še najde, akoravno le redko, podoba ove prikazni. V polokrogu obdajajo zgoraj imenovani svetniki božje dete, zraven kterega na levici ovčar stoji, ki ima glavo odkrito; na desni ovčarja je 16 ovec, na njegovi levici je pes viditi.

Zdaj pa glejmo, kako sv. Vida navadno malajo!

Rodil se je letá svetnik, kterega je Bog že v mladosti častitega mučenca storil, v Macari na Sicilianskem otoku. Za cesarja Diokleciana so ga varili v kotlu, ki je bil z vrelo smolo napolnjen. Slikajo ga toraj vselej še mladega, ki kotel pri sebi ima ali pa v takem sedi, ali pa derži tudi vrelo torilo v rokah. Velikokrat je po knezovsko napravljen, zakaj žlahnih čeravno še ajdovskih staršev sin je bil. Tudi ima včasih petelina na knigi, zakaj noter do 18. stoletja so njemu kot zaštitniku Češke dežele v njegovi veliki cerkvi v Pragu vsako leto peteline darovali; zatoraj so pa nekteri mislili, da je Vid in Svantovit, molik ajdovskih Čehov vse eno, kajti tudi ovemu moliku so darovali peteline. Pa temu ni bilo tako, temuč le iz hvaležnosti in veselja so sv. Vidu petelina aldovali, da so po keršanstvu rešeni bili hudobe kakor je Svantovit bil. Paganski Pomerani so petelina kot sv. žival častili; sv. Oto škof pa je, jih spreoberniti, dal kosti sv. Vida sreberno okovati, ter zraven podobe petelina narediti, pred ktero so pagani na kolena padali, v tem pa tudi kosti svetnikove tako rekoč nevedoma počastili; to pa je storilo, da so se pokristjanili. Plesavci in igravci v gledališčih ga svojega patrona častijo.

16. Sv. Beno, škof. Živel je o koncu 11. in v začetku 12. stoletja ter je škof v Mišnicah (Majsnu) bil. Njegovo znamnje na podobah je riba, ki dva ključa v gobcu derži, ali pa leži riba na knigi, iz ktere ključa visita. Papežu Gregorju VII. zvesto vdan, je moral pred cesarjem Henrikom IV., ko je bil izobčen, bežati. Zapovedal je pa dvema korarjema, da imata ključe škofovske cerkve v reko Labo vreči. Po njegovi vernitvi so se ključi spet našli v trebuhu velike ribe, ktero so vjeli.

17. Sv. Angela, devica, duhovna mati Uršulinarc. Sv. Angela je v vasi Dezencani ob Garderskem jezeru, ki med mestoma Breščio in Verono na Laškem leži, l. 1506 luč sveta ugledala. Ko je odrastla, je v tretji red sv. Frančiška stopila, kder je prav sveto živela. V molitvi zamaknjena je vidila stopnice ali lojtro, na nji pa nebrojno število svetih z naj bogatejšimi venci ozaljšanih devic, ki so po dve in dve v nebesa hodile, na njih desni in levi pa

jih je veliko angelov spremljalo. Med tem pa je tudi glas zaslišala: „Angela, ti ne boš prej zemlje zapustila, preden deviške družbe, kakor si jo zdaj vidila, ne vstanoviš.“ To je večkrat na njenih podobah viditi, kakor tudi zvezda na nje strani, ravno kadar moli. Umerla je 34 let stara l. 1540.

19. Sv. Gervazi in Protazi, mučenca. Ova dva svetnika se tudi v litaniji vseh svetnikov imenujeta; bila sta si brata in sina dveh svetnikov, ktera sta zadelj vere svojo kri prelila; oče je bil namreč sv. Vitali, mati pa sv. Valeriana. Sv. Gervazia posebno Milanci svojega zaštitnika častijo, in njegovo znamnje na podobah je svinčen kij, s kterim so ga med 1. in 2. stoletjem v Milanu ubili.

20. Sv. Juliana Falkonieri, devica. Letó svetnico, ki je tudi v Florencu iz visokožlahne rodovine Falkonieri doma, ter 1270 rojena, vidimo v redovni obleki Servitarc, med ktere jo je bil sv. Filip Benici vzel. Na persih je sv. hostija viditi, zakaj v njeni posledni bolezni ji je želodec tako oslabel, da nobene jedi ni več mogel hraniti, toraj tudi ni se upala presv. rešn. Telesa prejeti. Zatoraj pa mašnika prosi, da bi sv. rešn. Telo vsaj k nji prinesli in blizo njenih pers deržali; — ali glej čudo! sv. hostija iz mašnikovih rok nagloma zgine; bolna Juliana pa čuti, da je bila čudno obhajana, ter prav vesela brez vse smertne težave umerje. Po njeni smerti so ji na persih blizo serca znamnje sv. hostije s podobo križanega Jezusa našli, kakor da bi s kakim pečatom bila v mesu vtisnjena.

21. Sv. Alojzi Goncaga, spoznovavec. Imeniten in vsem znan svetnik je sv. Alojzi Goncaga, tudi angelski mladenč imenovan; zatoraj nam še omeniti ni treba, zakaj da ga v redovni obleki Jezuitarskega reda z lilijo v roci malajo. Viditi je tudi na podobah, da ima britko martro ali sv. razpelo v rokah, kakor tudi mertvaško glavo derži, premišljevaje svoje posledne reči; na mizi pa bukve in bič, znamnje njegovega ostrega življenja, vojvodska krona pa, znamnje žlahtnega rodu vojvodov Kastiljanskih mu pod nogami leži. Umerl je l. 1581 še le 23 let star, ter je posebni patron šolske mladine.

22. Sv. Ahaci, mučenec. Ovega svetnika kažejo nam podobe vojaka v oklepu in oborožanega; zakaj vojaški častnik je bil v Tracii pri vojski cesarja Galeria Maksimiana v začetku 4. stoletja. Zakaj da ternjevo krono na glavi, križ in ternje, ali pa tudi kamne v rokah ima, se ne zamore zvedeti, kajti „Djanje svetnikov“ o njem le pravi, da so ga zavolj neprestrašenega spoznanja kerš. vere z volovskimi žilami neusmiljeno tepli, mu s svinčenimi bati čelusti sterli in slednjič glavo odsekali.

Je pa še drug sv. Ahaci, kterega med 14 pomočnike štejejo, in ki je škof v Antiohii bil. Tudi njega so hotli l. 250 mučiti, pa njegova izverstna modrost ga je pri življenju ohranila. Ovega

malajo kot škofa napravljenega, ki cerkvene posode v rokah ima; zakaj sreberne cerkvene posode je ubogim v pomoč razdelil. Njegov spomin se pa 31. marca obhaja.

23. Sv. Ceno, škof. Razdrobljena zlata krona je znamnje ovega svetnika. Je bil namreč škof v Veroni v 4. stoletju, ter je iz obsedene hčere kneza Galena hudiča izgnal. Ves hvaležen knez si krono iz glave vzame ter jo svetniku poda, ki jo razlomi in med uboge razdeli.

24. Janez kerstnik. Slikarji so sv. Janeza kerstnika v raznih okoljšinah, in nar imenitniše dogodbe njegovega sv. življenja malali. Ker se danes spomin njegovega rojstva obhaja, hočemo tudi mi pri podobah začeti, ktere nas tega opominjajo. Več umetnikov si je ravno to v predmet svojih podob izvolilo, ko Caharia besede zapisuje: „Janez bodi njegovo ime“, ter se mu po tem spet jezik odveže, kar je tako viditi: Caharia sedé piše na plošico, v tem, ko mu neka ženska, gotovo strežnica malega novorojenega Janeza podaja. Nar slavniši podobarji, kakor Leonardo da Vinci, Murillo, Hannibal Karači so rojstvo in prigodbe iz otroških let sv. Janeza malali. Janez Hemeling, Rafael in še drugi so pa posebno njegovo življenje in djanje v puščavi slikali. Hemeling je Janeza takole slikal: Ovi veliki oznanovavec Jezusov je velike prav imenitne postave, s kožami lahko pokrit, čez ktere se večje oblačilo lepo v gube zbrano vliva, na desni rami je zapeto. On stoji v gornati okrajini na bregu potoka. V levi roci ima knigo, na kteri jagne leži, na ktero on z desnim kazavcom kaže. Med drugimi cvetlicami tudi bela lilija poleg njega raste, in nekoliko bolj na desno iz pod skale dva vrelca izvirata, ki se koj v potok sotečeta, kteri memo zelene trate teče, na kteri Janez stoji. Na bregu sedi zimorodek (Eisvogel) proti vrelcu obernjen, znamnje srečne prihodnosti, in zadej na desni martinec ali kuščar kači popred leti, ter je njen predteča kakor je bil Janez Kristusu. Še bolj zadej se vzdiguje skalovje z visokim drevjem in mnogimi rastlinami, in skoz skale naprej leži krasna pokrajina, v nji je lepo mesto, ki se v prejaznem jezeru kakor v zerkalu ogleduje. Čez vse to se rumena juterna zarja razliva — lepa podoba jutra odrešenja.

Podobar Mihael Kokscie je malal Janeza v tem, ko svoj imeniten in visok poklic resno premišljuje. Svetnik je bos, v kameljske kože oblečen, ktere zelen plajš nekoliko zagrinja, sedé ima knigo odperto na kolenih, z desno pa proti nebesom kaže.

Slavni Rafael ga je slikal zalega, nekoliko rujavkastega mladenča; gosti kodrasti lasje lepo njegovo glavo, tigerska koža njegov život obdajajo, sedé v neki pečini pri vrelcu. Zdaj vgleda on križ, kterega iz dveh paličic zvezanega bližč obdaja; visoka navdušenost ga prešine, goreče hrepenenje se mu iz očesa sveti, nje-

gove usta se nehoté odpirajo prerokovati. Kot nasprotna podoba je tudi viditi Magdalena spokornica v puščavi, ki jo tudi samo njeni lasje zakrivajo. Pa Janez ne pokori se kakor Magdalena, on ne gleda skesan na svoje grehe nazaj, ampak on gleda naprej, ter se pripravlja na velike in imenitne reči. Stal in stal bi pred ovo podobo in jo koj gledal; — sedajni svet zgine spred tvojih očes, znajdeš se v puščavi na Jordanu, ter čuješ po tisti doneti, ter se razlegati resnobne besede: „Delajte pokoro, pripravljajte pot Gospodov“, ktere je klical tisti, od kterega ni večjega iz žene rojenega.

Velikokrat Janeza jagne spremlja; zakaj on je kazal na Jezusa ter djal: „Poglejte jagne božje, ki grehe sveta odjemlje.“ Tudi ima jagne včasih bandero zmage. Je tudi viditi mnogo podob, na kterih Janez pod drevesom sedi, obdan od Farizejev in Saducejev; on se naslanja na sekiro, ki je že v korenino drevesa zasekana, kar nas opominja njegovih besed. (Mat. 3, 10.) Še vojaki so včasih viditi, ki so tudi prišli njegovih besed poslušat. Nekteri malajo pri njem dva učenca, kterima z desno na Kristusa kaže, ki je nekoliko oddaljen ugledati.

Da nekteri slikarji sv. Janeza še fanta malajo, ki se z jagnetom igra, ni pristojno veličastnemu predmetu, — ter je ravno tudi koj za otroke.

Od kersta Jezusovega, nar imenitniše dogodbe v Janezovem življenju, in od njegovega obglavljenja se bo o svojem času govorilo. —

26. Sv. Janez in Pavl, mučenca. V litaniji vseh svetnikov kakor tudi pri vsaki sv. maši spominja sv. katoljška cerkev sv. Janeza in Pavla, mučenca, ktera sta l. 362 zavolj vere kervavo smert storila. Bila sta žlahnega rodu ter dvorna služabnika cesarične Konštancie, hčere Konštantina. Cesar Julian, odpadnik imenovan, ju je dal obglaviti; zatoraj v spomin tega meče v rokah imata.

27. Sv. Ladislaj, kralj Vogerski. Sv. Ladislaja najdemo na visokem prestolu posvetne časti in oblasti, kar mu ni branilo si služiti nebeško kraljestvo. Bil je kralj Vogerski ter vnuk sv. Šefana pervega kralja; zatoraj ga vidimo v kraljevskih oblačilih, v rokah lilijo nedolžnosti, ktero je toliko čislal, da vsega nagovarjanja svojih pervakov, se v prid celega kraljestva oženiti, ni uslišal, temuč svojo pervo nedolžnost je nepokvarjeno seboj v grob nesel. Ima tudi v rokah obrazek cerkve v znamnje, da je, povišati božjo čast, veliko cerkev postavil; tudi ubogaime je tako rad in toliko dajal, da bi človek skoraj rekel, da je denar razsipal; zatoraj je na Vogerskem o njem prigovor bil: „Vogerski kralj ne zna drugega kot bolnišnice staviti, cerkve zidati in pa ubogim dobro storiti.“ Umerl je l. 1096, ko se je

ravno napravljal, poveljstvo križne vojske prevzeti; pokopali so ga častito v velikem Varadinu v cerkvi matere božje, ktero je bil tudi pozidal.

27. Zveličana Hema, koroška grofinja in udova. Dobro znana vsem Slovencom je sv. Hema kakor gotovo tudi njena podoba. Jo malajo ali že še mlado gospo, bogato in mogočno grofinjo, ki je v čern z zlatom in srebrom bogato všivan baržun oblečena, z ovratnico iz zlata in dragih kamnov, na glavi pa s šapeljnom pokrito kapo ima, kakor jo še zdajne slovenke nekterih krajev na spodnjem Štajerskem nosijo. Ona kleči na oblaku, ki se nad kerško cerkvijo in samostanom od nje pozidanim razširuje. Na desni strani ji angeljček zerkalo z znamnji vere, upanja in ljubezni kaže, zakaj ove čednosti so bile njene voditelice in tolažnice po ternjevi in temni poti tega življenja; drug angeljček na levi ji nebeško krono in rog obilnosti božjega blagoslova podaja. Ali pa jo tudi malajo kot staro nuno, ki umirajoča britko martro na svoje persi pritiskuje; tudi je viditi podoba, na kteri mašnik ji na strani stoji, ter jo v smertnih težavah tolaži. Slednje podobe so viditi na oltarju iz kararskega marmorja izsekanem, ki nad nje grobom v Kerški cerkvi na Koroškem stoji. Umerla je 63 let stara 29. junija l. 1045.

29.—30. Sv. Peter in Pavl, pervaka apostolov. Pripoveduje se, da sta se nekdaj pervaka apostolov, ssv. Peter in Pavl, cesarju Konštantinu prikazala. Na to prikazen poprosi papeža Silvestra, naj mu njune podobe pošlje, in vidil je, da so prikazni enake.

O sv. Petru piše sv. Klemen, da je plešasto glavo imel. Zatoraj ga vedno plešastega malajo, vendar nad čelom še en šopek las. Na prav starih podobah ima v desni ključ, kterega proti persim tišči. Poznej je dva ključa, zlat in srebern, dobil, ktera po besedah sv. Tomaža Akvinskega dvojno oblast pokore, zavezovati in odvezovati pomenjata. Tudi sta bila v papežev gerb vzeta, kder pod škitom vprek kakor Andrejev križ, brade proti zunaj obernjene, ležita; prej sta bila na škitu, ter je tudi eden zlat, drugi pa srebern. Včasih ima Peter še tretji ključ, namreč peklenskih vrat, dokler sta pervi nebeški, drugi pa zemeljski.

Drugo znamnje sv. Petra je petelin, ki zraven njega poje, Peter pa roke sklepa ter se britko joka. Kaj da to pomenja, dro ni treba omeniti. Kakor po Hegesipu vemo, so sv. Petra z glavo navzdol križali; zatoraj ima tudi navzdol obernjen latinski križ ✝ v svoje znamnje. Malokdaj pa malajo sv. Petra po papeško napravljenega kakor njegove naslednike. Dro ima včasih krono na glavi, pa le, kakor Beda častitljivi pravi, v spomin terpljenja Kristusovega. Je tudi podoba, na kteri sv. Peter

veslja v ladji, ki cerkev pomenja, na papeževem perstanu pa ribije. V škofovski cerkvi v Avgsburg-u je viditi, da pastirsko palico ima, na kteri ključa visita, ovce ga obdajajo, on jim pa jesti daja, kar nas tega opominja, kar je v evangelju sv. Janeza 21, 15. 16. 17. brati.

Angleški pisatelj Bulwer je staro podobo sv. Pavla v razvaljinah podertega mesta Pompeji vidil, ter jo takole popisuje: Sv. Pavl je bil velike postave, mnogoznačenega, blagega in imenitnega obraza. Njegovo obličje je bilo bistro, ter se je na njem poznalo, da je vkljub mnogim nesrečam in hudim vremenom veliko dežel in krajev obhodil. Navadno ima dolge lasé in dolgo brado. Na starejših podobah ali že roke povzdiguje, ali pa knigo derži. Poznejši podobarji so h knigi še meč mu dali, tudi dva meča, ktera vkup derži v spomin, da mu je z mečem bila glava odsekana. Po mnenju drugih, se dva meča vjemata z besedami Kristusa (Luk. 22, 38.): „Glej tukaj dva meča.“ Spet drugi menijo, da sta dva meča ravno to, kar sta dva ključa sv. Petra, namreč simbol dvojne oblasti cerkve. Slednjič mnogim meč sv. Pavla moč njegove besede in njegovih pridig pomeni. Legenda tudi pripoveduje, da je na molitev sv. Pavla v nekem kraju voda vreti jela, zatoraj se vrelc poleg njega mala. —

Na starih umotvorih sta Peter in Pavl vedno vkup viditi in sicer Pavl na desni strani Petra; zakaj Rimljani so imeli navado imenitnejšemu od sebe stran na levi pustiti. Nekteri pa mislijo, da bojo Judje, kterih apostol je sv. Peter bil, paganom, kterim je sv. Pavl sv. evangelje oznanoval, nazaj postavljeni, ter bojo le na njih levici stali.

Mnogo in mnogo je podob, na kterih sta ova dva apostola, kakor tudi drugi v raznih okolišinah viditi; preobširno bi pa bilo, vse omeniti ter jih popisati, tudi jih nam sv. zgodovina razjasnuje, n. pr. kako Jezus Petra reši, da na morju ne utoni; čudovitno ozdravljenje hromega pred vrati tempeljna; smert Anania in Safire; odpeljanje Petra v ječo in njegova rešitev; Peter Tabito zbudi od smerti; Pavl in Silas v ječi; Pavl pridiga v Atenah; daritev v Listri; Pavl na otoku Malta kačo, ki ga je pičila, v ogenj verže, ter zdrav ostane, in mnogo drugih čudnih prigodb. Omenimo pa le treh umotvorov, kteri čeravno ne obče znani, vendar imenitnih reči nas opominjajo.

Tako je umetni podobar Ebert kaj pomenljivo podobo izdelal: Pervaka apostolov, Peter in Pavl, namreč se peljeta po morju iz jutrovega v zapadne dežele sedé v ladjici, Peter na desnici, Pavl pa na levici. Pervi derži v desni ključ, v levi pa knigo: drugi pa v levi na viš obernjen, plamenu podoben meč, z desnoj pa svojega tovarša tako objema, da je njegova roka na desni rami Petra viditi. Posebno sta

zamišljena ali že v terpljenje, ktero že v duhu pred seboj vidita, ali pa v izpeljavo svojega imenitnega poklica. Peter pogleduje na cerkev, ktera nekoliko preč na gori stoji in pred ktero na levi se luna v pervem krajcu izmed oblakov prikaže. Kakor oznanovavec vesele novice, nove zveličanske vere, visoko nad ladjo k cerkvi obernjen angel plava, ki v desni obernjeno trobento, nad ktero se zvezda sveti, v levi pa škit derži. V provi ladje sedi drugi angel k apostolom obernjen, ter vesele glasove na harfi vbira. Tretji angel pa v kermi ladje z levo kormani, z desno pa križ objema, ki je tam postavljen in na kterega je trivoglato jadro pripeto v znamnje skrivnosti presv. Trojice, ki je temelj nove vere. Vidimo slednič še četertega angela ladji slediti, ki ima v desni Pavlov meč, v levi pa navzdol obernjen križ Petra. Vsak bo spoznal, da ova podoba začetek in konec slavnih del imenitnih apostolov v zahodnih deželah pomenja. —

Malar Gleire pa je malal razhod apostolov v razne kraje sveta. Slednokrat se znajdejo še vsi na gori Kalvarii pod križem. Sv. Peter pred sv. križem kleče moli ter čez vse svoje roke razteguje, da bi jih blagoslovil. Že imajo svoje ledja opasane ter palice v rokah; nekteri molijo s svojim glavarjem; dva se že poslovita, ter se slednjokrat poljubita, nekteri pa že odidejo. — Kakor je že predmet podobe lep, še lepša je izpeljava, da se prav milo človeku pri sercu stori, jo ogledovaje.

Omenimo tudi še podobe, ktero je Rubens slikal: Kristus sedi pri mizi, ter ima odperto knigo pred seboj, v kteri so dela ljudi zapisane. Zraven stoji sv. Peter, ter pazno gleda na to, kar je zapisanega. V tem pripelja angel duhovnika v cerkveni srajci, da bi odgovor dal od svojega delovanja.

Kar zadene mučenstvo in smert ovih dveh apostolov, kratko omenimo nar prej kaj umetno podobo v seminiški kapeli Celovski, ki nam križanje sv. Petra pred oči stavi, kakor tudi podobe, ki so na obeh stranih prezbiterija stolne cerkve v Celovcu na apno malane: Sv. Pavlu je ravno rabelj, na njem kleče, glavo odsekal, namesto kervi mleko priteče. Nar lepša je pa v leti cerkvi podoba, ktera je v velikem oltarju.

Pridiga za 5. nedeljo po binkoštih.

(Od presv. rešnega Telesa *); gov. gosp. †)

„In glejte, jaz sem pri vas vse dni, do konca sveta.“ Mat. 28.

Vvod.

Če imamo zvestega prijatla, ki nam je že veliko dobrega storil; če imamo takega prijatla, ki nam je že enkrat življenje otel; ki nam v sreči in nesreči zvest ostane: oj takega dobrega, zvestega prijatla kaj radi imamo; takega prijatla visoko cenimo; ga radi obiščemo; takega ljubeznivega prijatla iz serca ljubimo! Na tem svetu je scer malo takih zvestih prijatlov, ki bi toliko ljubezen do nas imeli; pa vendar vam hočem takega prijatla pokazati, ki nas še bolj ljubi, kakor vsi prijatli tega sveta; hočem vam pokazati prijatla, ki čisto blizo nas prebiva, katerega še pa vendar veliko ljudi prav ne pozna; hočem vam pokazati prijatla, ki vam zna v vsaki sili pomagati; ki vam zvest ostane tudi takrat, kader vas

*) Inter omnes concionandi formas sic dictae catecheticae conciones populo christiano utilissimae videntur. In istis nempe fidei dogmata ac officia exinde emanantia per ordinem explanari et cordi fidelium inculcari solent. Hunc concionandi formam quam plurimi inter Germanos secuti sunt; praesertim concionator egregius Franciscus Xav. Massel huic concionandi methodo tam libenter favebat. Hic vir pius aeque ac doctus praeclarum opus edidit, nomine: Ausführliche katechetische Predigten über den ganzen katholischen Katechismus in fünf vollständigen Jahrgängen auf Sonn- und Festtage des Kirchenjahres. Regensburg 1855. Vere optandum esset, si hunc auctorem slovenici concionatores immitari velint! — Sententiae hujus memor vobis, in Christo mihi dilecti fratres slovenici! nonnullas conciones catecheticas huc propono, quas maxima ex parte secundum auctorem supra dictum in lingua slovenica exaravi et populo fideli loquutus sum. Hunc vero in finem id facio, ut inter vos unum quemdam excitem, qui in scientia catholica nec non in lingua slovenica bene versatus secundum istum doctorem Fr. Massel opus slovenicum exararet, ac concionatoribus nobis slovenicis imitandum proponeret. Sine dubio hic labor foret quam fructuosissimus. — Unum adhuc dicere audeo. Jam inter amicos meos plures cognosco, qui linguae slovenicae optime gnari et scientia theologica praediti tali operi exequendo revera pares essent. Unum solummodo nominatim proferre non erubesco; unum praecipue in agrum literarum publice provoco, eidemque amico meo, viro optimi ingenii, animique donis praestantissimis praedito in memoriam arcesso Salvatoris nostri verba ista: „Domine! quinque talenta tradidisti mihi: ecce alia quinque superlucratus sum.“ Sacrae scripturae eloquium hoc, quid sibi vult: haud difficile perspicies amice mihi care — Carole Simandl! —

(†)

enkrat vse zapustilo bo! — Glejte! tak dober in ljubezniv prijatel naš je ljubi Jezus, ki v sredi med nami — tukaj v cerkvi — v tabernakelnu prebiva v podobi belega kruha. ta je tisti naš nar boljši prijatel, ki nas tako neskončno ljubi, ki naše duše s svojim lastnim Telesom redi; ki želi enkrat tudi naša popotnica biti, kader se na neznani pot proti dolgi večnosti podali bomo. — Ali vendar, Bogu bodi potoženo, veliko je takih kristjanov, ki tega ljubeznivega prijatla Jezusa poznati nočejo; ali če ga poznajo, pa ga vendar ne ljubijo iz serca celega. Veliko je takih kristjanov, kateri, namesto da bi tega zvestega prijatla Jezusa radi obiskali, tukaj v Njegovi hiši, se ga le zogibljejo, kolikor morejo; namesto da bi ga ljubili iz celih moči, ga pa le žalijo, in Njegovo ljubezen in dobroto z gerdo nehvaležnostjo povračujejo! Veliko jih je takih slabih kristjanov, ki proti temu ljubeznivemu prijatlu Jezusu tako malo časti, ljubezni in spoštovanja kažejo! Jaz sam sem vidil, kako nekteri kristjani Jezusa slabo častijo, kedar ga v svetem rešnem Telesu v procesiji okoli spremljamo; o kako nespodobno se nekteri v pričo Njega zaderžijo? v pričo Tajistega, ki ga brezštevilna truma nebeških angelov obdaja in ga v ponižnosti moli. Jaz sam sem vidil, kako se nekteri tukaj pred Jezusom, kedar je sveto rešno Telo izpostavljeno, nespodobno, nekeršansko zaderžijo; nekteri pred Jezusom še ne pokleknejo ne! Večkrat sem vidil, kako ljudje proti Jezusu, kader se kakemu bolniku nese za zadno popotnico, kako mu le malo čast in hvalo skažejo; še ene stopinje nočejo storiti, da bi mu naproti prišli in si sprosili Njegov sveti žegen! — Tukaj vas opominjamo, vam priporočujemo, večkrat k božji mizi dohajati, in vaše duše s tim angelskim kruhom nasitovati. Vsake kvatre, vsak velik praznik, ja vsako nedelo vam je tukaj miza božja pogernjena, in ste povabljeni priti k temu svetemu kosilu Telesa Jezusovega. Pa le malo se jih znajde pri tej sveti večerji; le po redkem sveto Jezusovo Telo zavživljate! Od kod pride tolika mlačnost med dandašnimi kristjani! od kod tako slaba ljubezen do Jezusa posebno v naših krajih, kjer ljudje tako po redkem svete zakramente prejemljejo? Vsi hočete in želite enkrat v nebesa priti k Jezusu; in vendar v tem življenju do njega

nobene ljubezni nimate; njemu tako z mlačnim in merzlim sercom služite. Kdor Jezusa na tem svetu iz celega serca ne ljubi; kdor Njemu z veseljem ne služi; kdor ga večkrat in vredno ne zavživa v zakramentu rešnega Telesa: tajisti tudi k njemu v nebesa prišel nikdar ne bo! —

Večkrat premišljujem, od kod neki pride to, da sploh kristjani proti Jezusu, ki vendar v vsaki farni cerkvi prebiva noč in dan, tako malo čast in hvalo, tako malo ljubezen in spoštovanje skazujejo! Pa zdi se mi, da vse to pride le od tod, ker vam prave, žive vere v Jezusa pomankuje, ki je vendar tukaj v zakramentu sv. rešnega Telesa pričujoč z dušo in s telesom, s kervjo in z mesom, kakor Bog in človek; ravno tisti Jezus je tamkaj v tabernakeljnu, kteri v nebesih kraljuje in sedi na desnici Boga Očeta vsegamogočnega. — Da bi tedaj med vami živo vero v Jezusa zopet zbudil in pomnožil, da bi v vaših sercih gorečo ljubezen do Jezusa v zakramentu altarja pričujočega zopet prižgal, tako da bi zanaprej Jezusa tukaj radi obiskovali, njega iz celega serca ljubili, njega prav častili, njega pogosto zauživali, da bi se zgodilo: sem si jaz naprejvzel, vam danes in prihodnji čas govoriti od te naj večje skrivnosti naše svete vere, od zakramenta rešnega Telesa. Želim vam od tega naj svetejšega zakramenta potrebno podučenje dati in vaše serca z Jezusovim sercom skleniti. Bog mi k temu svojo gnado daj, pa tudi vam, da bote nauke z veseljem sprejeli in v sercu ohranili! —

Za danes vam hočem samo od dveh reči govoriti, ki ta naj svetejši zakrament zadevajo. Pokazal vam bom:

1. mnogoverstne imena, ki se temu zakramentu dajejo, in

2. predpodobe, ki se že v starem testamentu od tega naj svetejšega zakramenta najdejo.

O Jezus, daj nam, da bomo v Tebe živo in terdno vero imeli, ki si tukaj v svetem rešnem Telesu pričujoč; daj nam, da te bomo goreče ljubili, tebi prav služili, dokler enkrat k tebi pridemo, kjer te bomo v nebesih od obličja do obličja gledali in se veselili vekomaj!

Razlaga.

I. Nar svetejši zakrament altarja je tisti zakrament, v kterem je Jezus resnično in bistveno pričujoč z dušo in s telesom, s pravo kervjo in s pravim mesom, po božji in človeški natori pod podobami kruha in vina. To nas sveta vera uči. To je tedaj naj svetejši zakrament, ker začetnika vse svetosti Jezusa Kristusa, pravega, živega Boga v sebi zapopada. Preslab je človeški jezik, da bi zamogel prav dopovedati kako visok, imeniten in prečudno skriven da je ta zakrament. Zategadelj sveti cerkveni očetje temu zakramentu več sort imen dajejo. Imenujejo ga: 1. poslednjo večerjo, 2. mizo Gospodovo, 3. kruh življenja, 4. daritev, 5. obhajilo, 6. skrivnost vseh skrivnosti, 7. popotnica, 8. sv. rešno Telo, 9. nar višje častivredno blago, ali nar veči čudež ljubezni božje.

1. Imenuje se zakrament altarja poslednja večerja, ker ga je Jezus na velik četertek postavil, kader je pred svojim terpljenjem in smertjo s svojimi učenci zadnjokrat večerjal.

2. Imenuje se miza Gospodova ali miza božja; ker je tamkaj sveta jed za nas pripravljena, na ktero nas Jezus povabil je, da bi našo dušo nahranil s svojim lastnim mesom, in napojil nas s svojo lastno kervjo za večno življenje. Že kralj David je v duhu gledal to sveto mizo Gospodovo, kjer se zavživa Jezusovo telo in pije njegova kri za dušno pokrepčanje, pomoč zoper vse dušne sovražnike. Kralj David že veselo prepeva: „Ti si pred mojim obličjem neko mizo pripravil zoper vse tiste, ki me nadlegujejo.“ Ps. 22, 5.

3. Imenuje se kruh življenja; ali nebeški kruh; ali angeljski kruh. Tako je Jezus sam sebe imenoval. Rekel je: „Jaz sem kruh življenja; vaši očetje so v puščavi mano jedli in so pomerli, tukaj pa v zakramentu, ki ga bom jaz postavil, tukaj je pa kruh, ki je z nebes prišel, da bi nobeden, ki od njega jé, ne umerl; jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel. Kdor od tega kruha jé, bo živel vekomaj.“ Po pravici se tedaj imenuje kruh nebeški kruh življenja; zakaj, kdor ta kruh zauživa, bo na svoji duši vekomaj živel v nebeškem veselju. In kruh angeljski se imenuje, ker se

angeljci veselijo, v tem kruhu pričujočega Jezusa gledati in njemu vesele, hvalne pesme prepevati.

4. Imenuje se daritev, ker se Jezus v tej skrivnosti pri sv. maši še zmirom na nekervavo vižo Bogu daruje; kakor se je nekdaj za nas daroval, kader je za nas na sv. križu umerl.

5. Imenuje se sv. obhajilo, ker se v tem zakramentu obhaja spomin Jezusovega terpljenja in njegove smerti za nas. „To storite v moj spomin“, je Jezus svojim učencom sam govoril. In sv. apostel Pavl tudi pravi od tega zakramenta: „Kolikorkrat bote od tega kruha jedli, in od tega kelha pili, bote smert Gospodovo oznanovali“; to je, se bomo na smert Jezusovo spominjali.

6. Imenuje se skrivnost vseh skrivnost, ker je v tem zakramentu Jezus na čudno, skrivnostno vižo pričujoč, čeravno naše oči nič drugega ne vidijo, kakor kruh in vino.

7. Imenuje se popotnica, ker je ta zakrament duhovna jed, ki našo dušo na tem popotovanju proti večnosti oživlja, redi in okrepča, da na težavnem in nevarnem poti skoz to življenje ne obnemaga in ne opeša. Imenuje se pa tudi popotnica, ker nam je na koncu tega pozemeljskega popotovanja, ako ta zakrament vredno prejmemo, zastava večnega zveličanja. Zatoraj nas naša ljuba mati kat. cerkev tako skerbno opominja, da bi vsi bolniki in umirajoči sv. rešno Telo zaužili za popotnico v večno življenje. Tudi sv. Gaudenc tako govori: „To je popotnica na našem popotovanju, ki nas v tem življenju preživi, dokler k njemu, k Jezusu pridemo, kader se ločimo tega sveta.“

8. Imenuje se presveto rešno Telo, ker je to tisto Telo, ki nas je skoz svojo smert na križu enkrat od večnega pogubljenja rešilo. In Jezus je rekel pri zadnji večerji, kader je učencom svoje Telo zavžiti dal: „To je moje Telo, ki bo za vas dano“, za odrešenje sveta.

9. Imenuje se tudi nar višje časti vredno blago. In zares, kaj si moremo boljšega, bolj častivrednišega misliti, kakor je Jezus sam v tem zakramentu pričujoč, pred kterim se naj vse kolena priklanjajo, kterega naj hvalijo in častijo

vsi angelski in človeški jeziki! Oh kolika sreča za nas, da Jezusa v sredi med nami imamo! — Ker so apostelni Jezusa gledali in ga povsod spremljali, jim je enkrat rekel zategadelj: „Koliko prerokov in kraljev bi bilo rado vidilo, kar vi vidite, in niso videli.“ Glejte, tako srečni, kakor so bili apostelni, smo tudi mi, ker ravno tistega Gospoda in Učenika tudi mi imamo in gledamo v zakramentu svetega rešnega Telesa. To je čudež božje ljubezni proti nam! Oj presveto rešno Telo, to je za nas neprecenljivo blago! To je studenec vseh gnad in milosti, to zapopadek vse tolažbe, to je hrana za vse tiste, ki so lačni in žejni na svoji duši, to je moč za slabe, podpora močnih, veselje za žalostne, zdravje za bolnike; zastava večnega življenja umirajočim, ki Jezusa vredno prejmejo! Po pravici tedaj Tridentinski cerkveni zbor od tega zakramenta tako govori: „Gospod je v tej skrivnosti bogastva svoje božje ljubezni proti ljudem razlil, ker je tisti spomin svojih čudežev naredil.

II. Od tega naj svetejšega zakramenta altarja se pa že tudi v starem testamentu predpodobe najdejo. Samo od štirih vam hočem na kratko povedati. Tako je bil 1. Melhizedek, duhoven naj višjega Boga, podoba Jezusova. Zakaj od Melhizedeka se bere, da je Bogu daroval kruh in vino. Tako se tudi v novem testamentu Jezus daruje Bogu pod podobami kruha in vina. 2. Velikonočno jagne Izraelcov je bilo podoba. Kakor je velikonočno jagne spomnilo vsako leto na tisto dobroto, da je Bog Izraelsko ljudstvo čudovitno rešil iz Egiptovske sužnosti: tako nas opominja tudi zakrament altarja, to Jagne božje v novem testamentu, kako nas je Jezus skoz svoje terpljenje in smert rešil iz sužnosti hudičeve, kako je na križu za naše grehe zadostil. Zatoraj je tudi Janez kerstnik od Jezusa tako govoril: „Glejte, Jagne božje, ki grehe sveta odjemlje.“ 3. Predpodoba rešnega Telesa je bila tudi mana, s ktero je Bog Izraelce v puščavi 40 let na čudovitno vižo preživil. Glejte, kako podobna je ta mana zakramentu sv. altarja, ki ga je Jezus v novem testamentu postavil. Mana je za Izraelce z nebes padala; tudi Jezus je z nebes prišel na ta svet; On sam pravi: „Jaz sem kruh, ki sem prišel z nebes.“

Mana je Izraelcom dana za živež, za popotnico skoz puščavo, dokler so prišli v tisto obljubljeno deželo, v kteri se je med in mleko cedilo. Tudi sv. rešno Telo Jezusovo je za nas dušni živež, popotnica skoz puščavo tega časnega življenja, dokler pridemo v tisto srečno obljubljeno deželo, kjer bomo Boga od obličja do obličja vekomaj gledali. Izraelci so mano še le takrat dobili, kader so svoje mesene piskre v Egiptu zapustili. Tudi mi še le takrat Jezusovo Telo, to nebeško mano, zavžiti smemo, kader smo zapustili meseno, pregrešno veselje tega sveta. Tudi je Bog zapovedal nekaj mane v skrinji zaveze hraniti, ki so potem do te skrinje vsi Izraelci veliko spoštovanje imeli. Tudi Jezusovo Telo se v skrinji nove zaveze, v tabernakeljnu hrani, in potem ga pobožni kristjani ponižno častijo in molijo. Tako je bila tedaj mana Izraelcov predpodoba Jezusovega rešnega Telesa v novem testamentu. Pa tudi 4. kruh preroka Elija je bil predpodoba svetega obhajila. Bere se od preroka Elija, da je nekdaj bežal pred svojo sovražnico Jecabelo in je v puščavi pod nekim drevesom sedel. In glej, angel Gospodov se ga dotekne in mu reče: „Ustani in jej.“ Elija se okoli sebe ozre in zagleda pred seboj nekaj kruha na zemlji in pa posodo z vodo. On je tedaj jedel in pil; potem pa zaspi. Pa še enkrat mu angel reče: „Ustani in jej; zakaj ti še imaš dolg pot.“ Elija je ustal, je jedel in pil, in to ga je tako okrepčalo, da mu 40 dni in 40 noči ni bilo treba zaužiti, dokler je srečno prišel na božjo goro, z imenom Horeb. Ta angelski kruh je bil predpodoba tega svetega zakramenta sv. altarja, s kterim tudi mi oživamo naše duše, dokler enkrat srečno v nebeški Jeruzalem pridemo in gledamo božje obličje.

Ljubi moji bratje in sestre v Kristusu! Tudi mi še imamo dolg, nevaren pot storiti, dokler v deželo večnega veselja pridemo. Oskerbimo si torej dobro popotnico. In to popotnico bomo našli v zakramentu presvetega rešnega Telesa.

Sklep.

Zatoraj vas opominjam danes, poslušajte me zanaprej prav zvesto, kaj vas bom v imenu Jezusa od tega nar svetejšega zakramenta učil. Vi bote spoznali, da je to naj večja

sreča za nas na tem svetu, da Jezus v zakramentu sv. altarja pričujočega tukaj imamo, ki se nam zauživati daja za večno življenje, ki našo dušo redi za večno zveličanje. Učili se bote Jezusa iz celega serca ljubiti, moliti, častiti, ga tudi z veseljem zavživati pri božji mizi, da bote tudi enkrat to srečo imeli, v Jezusovem naročji, z Jezusom sklenjeni se ločiti iz tega sveta, in priti tje na tisto veselo, nebeško večerjo, ki je za nas v nebesih pripravljena! Amen.

Pridiga za praznik ssv. ap. Petra in Pavla.

(Tri nebeški ključi; gov. †)

„Jezus jim reče: Kdo pa vi pravite da sem? In odgovoril je Šimon Peter in je rekel: Ti si Kristus, Sin živega Boga.“ Mat. 16. —

Vvod.

Kader je bil Jezus trideset let star, je začel ljudi učiti, in govoriti od kraljestva božjega. Ali poprej ko je začel svoje nebeške nauke oznanovati, si je zbral nekoliko zvestih tovaršev, kteri so ga spremljali po njegovem potovanju po deželi, in kteri so slišali vse njegove nauke, in vidili vse njegove čudeže. Zbral si je Jezus dvanajst apostelnov, kakor v sv. pismu beremo. To je Jezus zategadelj storil, da bi se apostelni naučili vseh tistih potrebnih naukov in resnic, ktere so od njega slišali, da bi po njegovem vnebohodu tudi oni začeli ljudi učiti in kraljestvo božje med ljudmi razširjati. In tako se je tudi zgodilo. Kakor jim je Jezus zapovedal, rekoč: „Pojdite tedaj in učite vse narode in kerščujte jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha, in učite jih vse deržati, karkolj sem vam zapovedal“, tako so tudi njegovi apostelni in učenci storili. Začeli so očitno pridigovati in oznanovati Jezusa križanega. Sv. Peter, kterega je Jezus za poglavarja svoje cerkve na zemlji postavil, je že pervi dan začel pridigovati od Jezusa, kakor hitro so apostelni sv. Duha prejeli. In na njegovo pervo pridigo se jih je tritavžent spreobernilo in kerstiti dalo. In potem je šel po svetu, je tudi ajde in nevernike učil in jih

veliko pripeljal v pravo sveto kat. cerkev, v kteri sami človek pravo srečo in zveličanje najde. Tako je tudi sv. Pavl veliko dežel obhodil po svetu, in povsod je ljudi z veliko gorečnostjo vabil in klical priti k Jezusu, kteri je zveličar sveta, in priti v njegovo sveto cerkev, v kteri znajo svoje neumerjoče duše zveličati. Tako so storili tudi drugi apostelni in učenci Jezusovi. Tako se godi še tudi dandanešnji. Zmirom in povsod pošilja Jezus svoje namestnike med ljudstvo, da bi v njegovem imenu oznanovali kraljestvo božje in ljudi pripeljali k pravi sreči za čas in večnost.

Sveta apostelna Peter in Pavl, kterih praznik danes cela kat. cerkev z veseljem obhaja, sta se toliko trudila za božje kraljestvo za neumerjočih duš zveličanje, dokler sta prejela krono večnega veselja, ktero jima je Jezus tamkej v nebesih podal. Ljubi moji kristjani! glejte, kako srečni smo tudi mi! Tudi mi smo za nebesa stvarjeni. Tudi za vsakega iz med nas je tamkej lepa, lepa krona pripravljena. O da bi si le tisto tudi zaslužili! Danes vam hočem govoriti od te imenitne, pa tudi tolažbe polne resnice:

1. da mi nismo na tem svetu doma, ampak da le v nebesih je naša prava domačija;

2. ključe podati, s kterimi si bote nebeške vrata odklenili.

Od tega bom dalej govoril Bogu in Mariji k časti, vam pak zveličanju; poslušajte!

Razlaga.

I. Mi nismo na tem svetu doma. Mi nismo za ta svet stvarjeni. Ko bi bil ta svet prava naša domačija, ko bi zmirom na tem svetu ostati morali; oh to bi bila pač žalostna domačija! Glejte, vsak človek želi, prav srečen biti. Ali pa tudi najde svoje sreče na tem svetu? Oh, na tem svetu pač nobeden človek prave, stanovitne, popolnoma sreče ne najde. Sreča tega sveta je le zapeljiva, kratka, in stanovitna nikdar ni. Danes znaš biti bogat in premožen, jutre že znaš biti berač in velik siromak. Danes te ljudi spoštujejo in radi imajo, jutre te pa bodo zaničevali in vse hudo od tebe govorili. Danes si zdrav in vesel, jutre pa znaš že na smertni postelji

ležati in terpeti velike bolečine in britkosti. Oh kolikokrat se taka na svetu godi! Glejte, tako tedaj sreča tega sveta le kratek čas terpi; pa še ta kratka sreča ni popolnoma. Vsak iz med nas dobro spozna, da tako čisto srečen človek pač nikdar na svetu ni. Če še toliko ima, mu še zmirom nekaj manjka. Zmirom človeško serce hrepeni po neki reči, ktere pač nikjer ne najde. In ko bi ti, moj kristjan, celi svet imel, želje tvojega serca še vendar ne bodo napolnjene! Ja zares, ljubi moji kristjani! kdor na tem svetu svojo srečo išče, kdor jo išče v časti, v bogastvu, v sladkostih tega življenja, v dobrotah tega sveta; oh kako močno in grenko se ogoljfa! Iz vsega tega vidimo in spoznamo, da mi nismo za ta svet stvarjeni, da ta svet, na kterem se toliko terpljenja, bolečin in toliko hudega znajde, da ta svet ni naš pravi dom. To nas uči sveta vera. Sveta vera nam pravi, da nas je Bog za to postavil na ta svet, da bi si tukaj z njegovo pomočjo zaslužili nebeško veselje, neminljivo, čisto, popolnoma in stanovitno srečo in krono, ktero nam še le tamkaj v nebesih podati hoče. Ne tukaj na tem svetu, ampak na unem svetu nas Bog čisto in popolnoma srečne storiti želi. Tamkaj nam je veselje pripravil, kterega naša pamet še zdaj zapopasti ne more. Tamkej še le je tista srečna očetova hiša, v kteri pravega, čistega veselja nikdar konec ne bo. Tamkej je tisto neizrečeno veselje nam vsem pripravljeno, od kterega sv. Pavl govori, rekoč: „da nobeno oko ni vidilo, nobeno uho ni slišalo, nobeno človeško serce še ni počutilo, kar je Bog tistim pripravil, kteri njega ljubijo.“ Oh ko bi mi le v tisto srečno deželo priti zamogli! Oh ko bi mi le v tisto srečno hišo našega ljubega Očeta nebeškega priti zamogli! To si vsi mi iz serca želimo. Ali kako hočemo tje gor priti iz te revne zemlje v čisto nebo! Po kterim poti krono večno dosežemo? Na kako vižo bomo skoz nebeške vrata v večno veselje šli? Glejte, ljubi moji! Tri ključe vam hočem danes dati, s kterimi si znate nebeške vrata odkleniti, ako le resnično hočete. —

II. Pervi in nar imenitnejši ključ nebeški je: a) Kri Jezusova, ktera nas očisti od vsakega greha I. Jan. 2, 7., kakor govori sv. ap. Janez. To se pa pred vsem drugim v zakramentu svete pokore godi; toraj bo vsak kristjan, kteri si

nebeške vrata odkleniti želi, večkrat ta imenitni zakrament svete pokore vredno prejemal, da čisto svojo dušo opere v kervi Jezusovi, tako da pred božjim obličjem zopet lepa in čista postane. Po vsaki vredni sveti odvezi zadobi kristjan celo bogastvo Jezusovega zasluženja, ktero je več vredno, kakor vse bogastvo, vse krone, vse zlato in srebro celega sveta. Sveta Magdalena je enkrat v duhu vidila, kako je kri Jezusova iz njegovih ran kapala nâ tiste sestre, ktere so v spovednici bile, in kako je njih serca očistila in gnad napolnila. Takrat je izdihnila ta sveta devica z velikim poželenjem po kervi Jezusovi, rekoč: „Tudi mene, o Gospod! tudi mene“ očisti! Kri Jezusova se tudi deli pri najsvetejši daritvi sv. maše, v kteri se ta sveta kri daruje nebeškemu Očetu za grehe sveta. Kdor tedaj daritev sv. maše opravlja, ali kdor je pri sv. maši pobožnega duha, ponižnega, zgrevanega in čistega serca pričujoč, tistega duša se v kervi Jezusovi opere in z velikimi gnadami obogati. Nar bolj se pa kervi Jezusove deležni storimo, ako vredno prejmemo zakrament sv. rešnega Telesa. Kdor vredno pristopi k mizi Gospodovi in zaužije ta nebeški kruh, v sercu takega kristjana si Jezus sam sebi tabernakelj postavi, v kterem hoče prebivati, dokler ga človek s kakim smertnim grehom od sebe ne prežene. Kader zakrament sv. rešnega Telesa vredno prejmemo, takrat se Jezusovo meso in kri z našim mesom in kervjo združita, tako da On v nas, mi pa v njem ostanemo! Prav lepo govori od tega sv. Bonaventura, ker pravi: „Ti o Gospod! nas hočeš spremeniti v tebe, spremeniti v tebe samega; ti hočeš svoje serce v naše serca položiti in z ljubeznijo do tebe napolniti, tako da mi le eno dušo, le eno življenje s teboj imamo.“ O srečne tiste duše, ktere na tako vižo z Jezusom združene živijo in umerjó! Ta ključ Jezusove kervi jim bo nebeške vrata odklenil. Gorje pa tistim, kteri te nebeške jedi ne poznajo, ne ljubijo, ne uživajo ali pa po nevrednem zauživajo: vrata nebeške jim bodo zmirom zaperte ostale!

Drugi ključ, s kterim si znamo nebeške vrata odkleniti, je b) molitva. Moliti, prav moliti, s pobožnim sercom moliti je k zveličanju neobhodno potrebno. Brez molitve je človek ravno kakor mesto, ktero nobenega obzidja in nobenega

orožja nima, in vsak sovražnik ga lahko napade“; tako govori sv. Janez Krizostom. Skoz pravo, ponižno in serčno molitvo pa duša človeška kakor močna terdnjava postane, tako da je nobeden sovražnik, naj bi še tako zvit in močen bil, premagati ne more.„ Kdor prav moli, govori sv. Alfons, tisti se zveliča: kdor pa ne moli, se pa pogubi.“ — Nobeden grešnik se po navadi ne spreoberne, če moliti in Boga za gnado spreobernjenja prositi noče; pa tudi nobeden pravičen in pobožen kristjan v dobrem stanoviten ostal ne bo, ako vsak dan Boga ne moli, ne časti z ponižnim, čistim sercom. Molite tedaj radi; pa molite pobožno, radi povzdigujte svoje roke, oči in serca k svojemu ljubemu Očetu nebeškemu, od kterega pride vsak dober dar. S tem ključem prave serčne molitve si bote nebeške vrata odklenili.

Tretji ključ, s kterim si vrata nebeške odklenemo, so pa c) dobre dela, ktere iz ljubezni do Boga opravimo. Med vsemi dobrimi deli pa tiste Bogu nar bolj dopadajo, ktere opravimo v pomoč našega bližnega. Kdor ubogim in potrebnim ljudem rad pomaga, kakor premore; kdor to stori v imenu Jezusa, tisti si spravlja velike zaklade za nebeško kraljestvo. Tisti človek, kteri je v svojem življenji vsmiljenja skazoval svojemu bližnemu na to ali drugo vižo, tisti bo enkrat na svojo zadnjo uro veliko tolažbo imel; zakaj ker je vsmiljenje drugim skazoval, sme terdno upati, da bo tudi sam pred Bogom vsmiljenja našel. Karkoli imamo, bomo enkrat zapustiti morali; samo naše dobre dela bomo vzeli seboj, kader nas pokliče Gospod na rajtengo. Storimo tedaj dobrega, ljubi moji! kolikor nar več premoremo; zakaj s tem ključem dobrih del si vrata v nebeško veselje odklenili bomo.

Sklep.

Da bomo pa zamogli to storiti, priporočimo se danes velikim prijatlom božjim, sv. Petru in Pavlu, kterih praznik danes veseli obhajamo, da bi nam to gnado sprosila, da bi tudi mi po nju izgledu toliko gorečnost imeli za razširanje božje časti, za zveličanje naše in našega bližnega, da bi tudi mi imeli toliko ljubezen do Jezusa; da bi tudi mi po tej sveti

veri, ktero sta po celem svetu oznanovala, stanovitno živeli, dokler enkrat v tej sveti veri naše zveličanje najdemo in pridemo v nju sveto tovaršijo v srečen paradiž tje, kjer nebeškega veselja nikdar več konec ne bo! Amen.

Pridiga za 6. nedeljo po binkoštih.

(Od presv. rešnega Telesa; gov. gosp. †)

„Kruh, kterega bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta.“ Jan. 6.

Vvod.

Kdo popiše ljubezen Jezusovo proti nam, proti vsem ljudem! Dokler je po svetu hodil, povsod je dobrote delil. Prigodba današnega sv. evangelja nam to resnico zopet prav lepo poterduje. Narprej je dušo svojih poslušavcev nasitil s kruhom svojih nebeških naukov, potem je pa tudi za njih telesni živež tako ljubeznivo poskerbel. „Množica se mi smili, je rekel Jezus; zakaj glejte, že tri dni so pri meni, nimajo kaj jesti, če jih lačne pustim domu, bojo obnemagali na poti.“ In ker ni bilo drugači mogoče, v puščavi toliko ljudstva s kruhom nasititi, je storil Jezus čudež svoje vsigamogočnosti; kakor nam današnji sveti evangelj pripoveduje. Od tega čudeža ste že večkrat govoriti slišali. Zatoraj od njega več govoril ne bom. Ali govoriti vam hočem danes od nekega drugega, še večega čudeža Jezusove ljubezni do nas. Govoriti vam želim od tiste ljubezni Jezusove proti nam, kako tudi nas ne samo s telesnim kruhom oživlja vsak dan, ampak tudi za našo dušo prečuden nebešk kruh pripravlja, kako tudi za živež naše neumerjoče duše tako ljubeznivo skerbi! In to se zgodi v zakramentu presvetega rešnega Telesa, v kterem je Jezus svoje lastno meso, svojo lastno kri našim dušam v hrano zapustil. Danes teden sem govoril od mnogoverstnih imen, ki se temu naj svetejšemu zakramentu dajejo, in od pripodob tega zakramenta, ki se že v starem testamentu najdejo: danes pa začnem, vam prečudno skrivnost tega zakramenta razlagati. Pokazal vam bom:

1. Kako je Jezus že dolgo pred svojim terpljenjem obljubil, zakrament altarja postaviti.

2. Kako je On pri zadni večerji svojo obljubo dopolnil, in

3. Zakaj je On ta na nar svetejši zakrament rešnega Telesa postavil.

O Jezus! daj mi gnado, od prečudne skrivnosti tvoje ljubezni do nas prav govoriti in živo vero v tvojo sveto pričujočnost v tem zakramentu obuditi v meni in mojih poslušavcih!

Razlaga.

I. Že to je bila neizrečena ljubezen do nas, da je Jezus zapustil veličastvo svojega nebeškega Očeta, in prišel k nam v dolino solz in terpljenja, da nam je pravi pot proti nebesom zopet pokazal, da je zadnič terpel za nas in na križu umerl. Pa to še njegovi ljubezni ni bilo zadosti. Hotel je tudi zmirom pri nas ostati. Svoje lastno meso je hotel nam zapustiti za dušni živež za popotnico v večno življenje.

Že eno leto pred svojim terpljenjem je obljubil to storiti. Bila je Judovska velika noč. Veliko ljudstva je prišlo k Jezusu, ki je ravno s svojimi učenci v puščavi bil. In kakor je storil Jezus po besedah današnjega sv. evangelja čudež, da je ljudstvo nasitil s 7 kruhi, tako je takrat velik čudež storil. Pet tavžent ljudi je s petimi kruhi in dvema ribama prečudno nasitil, in potem še le jih od sebe spustil. Ljudje pa, ki so ta čudež vidili, so tudi drugi dan Jezusa iskali, ker so mislili, da jih bo Jezus zopet na tako čudno vižo s kruhom nasitil. Jezus jih pa zategadelj posvari in poduči. Reče jim: „Vi me ne iščete zategadelj, ker ste čudeže vidili, temuč ker ste od kruhov jedli in nasiteni bili. Ne skerbite za jed, ktera mine, ampak za jed, ki v večno življenje ostane, ktero vam bo Sin človekov dal.“ Ta jed, od ktere Jezus tukaj govori, pomeni njegove nauke, ktere jim oznanuje; vero, ki bi jo mogli v njega imeti. Judje pa hočejo od Jezusa nov čudež viditi, da bi potem v njega verovali. „Kakšen nam storiš čudež, da ga bomo vidili in v tebe verovali, kaj hočeš storiti?“ tako so Judje prašali Jezusa. Potem so ga tudi spomnili na tisto

mano, ktero so nekdaj njihovi očetje v puščavi iz nebes dobivali, kakor da bi bila mana, ki je z nebes padala, večji čudež, kakor tisti, ki ga je Jezus en dan poprej storil. Jezus jim pa odgovori: „Vaši očetje so mano jedli v puščavi in so pomerli; tukaj je pa kruh, ki je z nebes prišel, da nobeden, ki od njega jé, ne umerje.“ Na to mu pa Judje rečejo: „Gospod! daj nam vselej od tega kruha.“ Jezus jim pa odgovori, da je On sam ta kruh. „Jaz sem kruh življenja; zakaj jaz sem z nebes prišel; kdor v mene veruje, ima večno življenje.“ Do te dobe je govoril Jezus od svojih naukov in od vere, ki jo morajo v njega imeti, ako hočejo večno življenje doseči. Živa vera v Jezusa je kruh večnega življenja. Zdaj pa začne od nekega drugega kruha govoriti, ki jim ga dati hoče. Zatoraj še enkrat reče: „Jaz sem kruh življenja. Tukaj je kruh, ki je z nebes prišel; kdor od tega kruha jé, bo živel vekomaj.“ Zdaj jim pa očitno pove, kakšen kruh da je ta, ki jim ga hoče dati. „Kruh, ki ga bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta.“ Tukaj Jezus vpervič govori od svojega Telesa, ki ga hoče ljudem za dušno hrano podati. Judje pa nad temi besedami godernjati začnejo, se med seboj prepirajo, rekoč: „Kako nam ta zamore svoje meso jesti podati?“ Zakaj oni tega niso zastopili, kako bi to mogoče bilo, da bi Jezusovo živo meso jedli. Jezus jih pa še enkrat zagotovi, da jim hoče svoje meso za jed, in svojo kri za pijačo dati. „Resnično, resnično vam povem, tako Jezus k njim govori, ako ne bote jedli mesa Sina človekovega, in ne bote pili njegove krvi, ne bote imeli življenja v sebi. Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil posledni dan. Zakaj moje meso je res jed, moja kri je res pijača. Kdor jé moje telo in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.“ S temi besedami je tedaj obljubil, da bo vernim svoje lastno telo in lastno kri za dušno hrano zapustil. Judje in tudi njegovi učenci tega se ve da niso zastopili, kako bi to mogoče bilo, kako se to zgodilo bo; pa vendar je Jezus pri svojih besedah, pri svoji obljubi ostal. In kar je tukaj obljubil, je

II. pri zadnji večerji tako lepo dopolnil. Poslušajte, kako se je to zgodilo. Ko se je zadnja velika noč približala, in ko je Jezus vedel, da je njegova ura prišla, da

bo moral za odrešenje sveta terpeti in umreti, je poslal dva iz med svojih učencev, Petra in Janeza, v mesto, jima je naročil, da naj velikonočno jagne pripravita. Bil je ravno velik četertek. Ko se je pa bil večer storil, je prišel Jezus z dvanajsterimi učenci, in se je k mizi vsedel. Ko vsi tedaj pri mizi sedijo in velikonočno jagne zauživajo, jim Jezus z žalostnim sercom pove, da eden iz med njih ga bo še to noč sovražnikom izdal. Zdaj Jezus od mize ustane, se z belim pertom prepasa in začne svojim učencom noge umivati. S tem jim pokaže, da se bo o kratkem nekaj posebnega zgodilo. Potem se zopet k mizi usede, in na dalej večerja, kakor je navada bila. Kmalo potem pa reče Jezus z ljubeznivim glasom: „Iz serca sem želel to velikonočno jagne jesti z vami, preden terpim; zakaj povem vam: Od zdaj ga ne bom več jedel z vami, dokler ne bo dopolnjeno v božjem kraljestvu.“ Zdaj vzame Jezus kruh v svoje svete roke, Boga zahvali, povzdigne svoje oči, ga posveti in razlomi in reče: „Vzemite in jejte; zakaj to je moje telo, ktero bo za vas dano.“ To so bile vsegamogočne besede Jezusove. Kakor hitro je bil Jezus čez kruh te besede izgovoril, se je kruh naenkrat v njegovo Telo spremenil. Zdaj so se besede spolnile, ki jih je eno leto poprej govoril: „Kruh, kterega vam bom jaz dal, je moje meso.“ Učenci stermijo, ponižno verujejo in sv. Jezusovo Telo v podobi kruha zavžijejo. Ravno tako vzame Jezus tudi kelh z vinom v svoje svete roke, Boga zahvali, ga posveti in svojim učencom poda, rekoč: „Vzemite in pite vsi iz njega; zakaj to je moja kri, kri nove zaveze, ki bo za vas in njih veliko prelita v odpuščanje grehov.“ To so bile vsegamogočne besede Jezusove; kakor hitro jih je čez kelh z vinom izgovoril, naenkrat se je vino spremenilo v njegovo sveto kri. Učenci, ki so njegovo sveto Telo zauživili, vzamejo tudi kelh v roke, in v ponižnosti svojega serca tudi iz njega pijejo sveto kri Jezusovo v podobi vina. In Jezus še pristavi: „To delajte v moj spomin.“ To, kar sem zdaj storil, delajte tudi vi. Tudi vi spreminjajte zanaprej kruh v moje telo in vino v mojo kri; zauživajte moje telo in mojo kri za dušno hrano; pa spomnite se vselej mojega terpljenja in smerti na križu!

Tako je tedaj Jezus pri zadni večerji nar svetejši zakrament rešnega Telesa postavil, kakor nam sv. pismo pripoveduje. Oh ljubezen Jezusova, ki je noben človek, tudi nobeden angel nebeški dopovedal ne bo! Le v ponižnosti molimo Jezusa v zakramentu presvetega rešnega Telesa pričujočega! —

III. Ali zakaj je Jezus zakrament presvetega rešnega Telesa postavil? Kratko vam odgovorim, zakaj je Jezus to storil: iz same neizrečene ljubezni do nas! Njegova prečudna ljubezen je kriva, da Jezus, če ravno je s svojim človeškim truplom v nebesa šel, pa vendar še pri nas prebivati hoče na skrivnostno vižo v podobi belega kruha do konca sveta, da se v vsaki potrebi k njemu lahko obernemo za milost in pomoč. Posebno je pa Jezus iz šest uzrokov ta čudež svoje ljubezni postavil:

1. Da bi nikdar ne pozabili, koliko je moral Jezus za nas terpeti, da nas je odrešil večnega pogubljenja, da bi imeli veden spomin na njegovo terpljenje in smert, je On ta nar svetejši zakrament postavil. Zakaj On sam je rekel: „To delajte v moj spomin.“ In sv. Pavl govori: „Kolikorkrat bote od tega kelha pili, bote smert Gospodovo oznanovali.“ — Kolikorkrat ste tedaj pri sv. maši, kolikorkrat pristopite k mizi božji, kolikokrat je Jezusovo rešno Telo tam na altarju izpostavljeno, kolikorkrat tukaj klečite v tihi pobožnosti pred Jezusom; oh vselej se spominjajte hvaležnega serca na Jezusovo britko terpljenje in smert za grehe naše. To nas bo sililo, grehe zapustiti in pravično, pošteno, pobožno živeti, da z našimi grehi Jezusa vnovič ne križamo. — 2. Da bi našim dušam hrano in pokrepčanje dal, je Jezus ta nar svetejši zakrament postavil. Tako Jezus sam govori: „Moje telo je res jed, moja kri je res pijača.“ Ne samo truplo, tudi duša svoj živež potrebuje. In ta živež za naše duše je Jezusovo telo, ki nas v gnadi božji ohrani in k vsemu dobremu krepča. Oh koliko skušnjav, koliko hudobij in zapeljivosti je na tem svetu! Kako bi se mi slabe stvari grehu mogli vbraniti, ako bi Jezus sam naših duš večkrat ne poživljal in pokrepčal zoper vse sovražnike naše neumerjoče duše? — 3. Jezus nam je tudi pomoček zapustil, da se znamo ž njim

na tenko skleniti in tako z Jezusom sklenjeni živeti, in srečno enkrat umreti. On pravi: „Kdor jé moje meso, in pije mojo kri, ostane v meni, in jaz v njem.“ In zares! saj brez Jezusa nič ne moremo! Če z Jezusom združeni nismo, nič dobrega za nebesa storiti ne moremo; kakor mladika nobenega sadu ne rodi, če je od vinske terte ločena in odsekana. Jezus je vinska terta, mi pa smo njegove mladike; z Jezusom moramo tedaj na tanko združeni biti, kakor mladika na tersu, tako bomo veliko sadu obrodili za večno življenje. Tudi mi moramo reči s sv. ap. Pavlom, ki pravi: „Jaz živim, pa ne več jaz, ampak Kristus v meni živi.“ Prašajte se danes, ljubi moji! ali ste z Jezusom združeni, ali ste v njegovi gnadi, ali pa ne? — Ah iščite Jezusa, njegovo gnado, dokler ga še lehko najdete, dokler vam še tisto ponuja; enkrat bi ga radi iskali, pa ga ne bote več najti mogli. — 4. Zakrament svetega rešnega Telesa nam je tudi tisti pas, ki vse nas kristjane v keršanski ljubezni ovija in veže. Zategadelj je Jezus, kader je ta zakrament postavil, svojim učencom rekel: „Novo zapoved vam dam: ljubite se med seboj, kakor sem jaz ljubil vas.“ Enega serca, ene duše moramo biti, to je hotel Jezus reči, kakor tudi vsi enega kruha, enega Telesa Jezusovega deležni postanemo. Tamkaj pri božji mizi smo vsi enaki, kralj ali berač, kmet ali gospod, bogat ali reven, vsi smo otroci enega Očeta, ki nas Jezus, kralj miru in ljubezni, k sebi kliče! Bog ne daj se Jezusu bližati s takim sercom, v kterem bi še kako sovraštvo, kaka jeza do svojega bližnega, kaka krivica, kaka prevzetnost najti bila. Tukaj si moramo vse odpustiti. Tukaj moramo v keršanski ljubezni vse objeti in le s takim sercom se bližati k Jezusu! — 5. Da bi pa tudi daritvo imeli, s ktero bi znali Boga častiti, je Jezus skrivnost svojega rešnega Telesa postavil. Naša dolžnost je Boga moliti, hvaliti, prositi, ga častiti. Ali kako nam je to mogoče, nam, ki smo le slabe, revne, grešne stvari! Jezus je tedaj nar svetejšo daritvo postavil, da bi po njem po daritvi svete maše njegovega nebeškega Očeta po dolžnosti vredno častili, hvalili, in si vse od njega sprosili! O kako dobrotljiv in usmiljen je tedaj Jezus, da je zakrament svojega Telesa kot Bogu dobrotljivo daritev postavil. — 6. Pa tudi v zastavo častitljivega ustajenja in večnega življenja je

Jezus ta zakrament nam zapustil. On sam govori: „Kdor jé moje meso, in pije mojo kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil sodni dan.“ Oh kolika tolažba je to za nas! Če premislimo, kaj nas na tem svetu še čaka: grozna smertna kosa nas enkrat pokosila bo. Pa le naše truplo bo umerlo; duša pa bo večno živela. Le Jezusovo telo s čistim sercom in v živi veri prejmimo, le s to popotnico se previdimo, in nas tudi smertna ura plašila, temni grob nič vstrašil ne bo! Zakaj Jezusovo rešno Telo nam je zastava, da bomo večno živeli, da bomo k Jezusu prišli v tiste srečne prebivaljša, ki nam jih je tamkaj pri svojem nebeškem Očetu pripravil, da bomo tistega ljubeznivega Jezusa, ki smo ga tukaj molili v rešnem Telesu, ki smo ga tukaj z veseljem in po vrednem zauživali v presvetem zakramentu altarja, da bomo ravno tistega milostljivega Gospoda našega v nebesih enkrat gledali; pa ne več v podobi belega kruha, ampak od obličja do obličja v njegovi prečudni lepoti brez vsega konca! Amen.

Pridiga za 7. nedeljo po binkoštih.

(Od presv. rešnega Telesa; gov. gosp. †.)

„To je Telo, ki so ga modri molili, kader je On, Jezus, v jaslicah ležal, ti ga pa ne vidiš v jaslicah, ampak na altarju.“ Sv. Krizostom.

Vvod.

Danes teden smo se učili in slišali, kdaj in zakaj je Jezus nar svetejši zakrament rešnega Telesa postavil. Pri zadni večerji je rekel čez kruh: „To je moje Telo“, in čez kelh z vinom: „To je moja Kri“; s temi vsegamogočnimi besedami je spremenil kruh v svoje Telo, in vino v svojo kri, in je apostelnom naročil, ravno tako delati v njegov spomin. „To delajte v moj spomin“, tako je sam Jezus govoril. Tako je tedaj svojim apostolom in njihovim nastopnikom oblast dal, kruh in vino spreminjati v njegovo sveto Telo in sveto kri. In Jezusovi apostelni so vse to lepo spolnili, kakor nam sv. pismo pričuje. Verni kristjani so se zbirali k lomljenju kruha, in

apostelni so v Jezusovem imenu dar sv. maše opravljali. Zauživali so njegovo sv. Telo in pili njegovo sv. Kri; pa tudi pričujočim kristjanom so od tega sv. Telesa in od te sv. Kervi Jezusove delili. Tako so delali njihovi nastopniki skoz vse stoletja. Tako delajo njegovi namestniki še dandanašnji vsak dan. Pri sv. maši se tedaj še vselej tisti čudež Jezusove ljubezni ponavlja. Pri sv. maši se kruh v Jezusovo rešno Telo, vino pa v Jezusovo rešno kri spremeni. Pri sv. maši pride Jezus z nebes dol, in je tam na altarju pričujoč. Zategadelj vam hočem danes govoriti od imenitne resnice naše sv. vere, od Jezusove pričujočnosti v zakramentu altarja. Pokazal vam bom:

1. Na kako vižo je Jezus v zakramentu sv. rešnega Telesa pričujoč; in

2. Kaj iz tega sledi, kaj se iz tega učiti imamo.

Imenitni so ti nauki, svete resnice božje so; zatoraj jih zvesto poslušajte! — Ti pa o Jezus! ki si pričujoč v zakramentu altarja, žegnaj mene in moje poslušavce!

Razlaga.

1. Da bote prav zastopili, kako je Jezus v zakramentu sv. rešnega Telesa pričujoč, vam hočem tri reči nekoliko razložiti: a) kdaj — b) kako — in c) kak dolgo je Jezus v tem zakramentu pričujoč. — a) Kdaj se tedaj spremeni kruh v Jezusovo Telo, vino v njegovo sv. Kri? Kdaj tedaj Jezus pričujoč postane? — To se zgodi vselej pri sv. maši, kader mašnik pred povzdigovanjem vzamejo kruh v svoje roke in kelh z vinom, in čez nje tiste vsegamogočne besede Jezusove izgovorijo, ktere je On pri zadni večerji čez kruh in vino izgovoril. Kakor hitro mašnik rečejo čez kruh: „To je moje Telo“, v tistem trenutku se kruh v Jezusovo rešno Telo spremeni; kakor hitro mašnik čez kelh z vinom rečejo: „To je kelh moje Kervi“, v tem trenutku se vino v Jezusovo sv. rešno Kri spremeni. In tako tedaj kruh ni več kruh, ampak Telo Jezusovo. Vino ni več vino, ampak Kri Jezusova. Skoz čudež božje vsegamogočnosti se to zgodi. To je nauk Jezusov. To nam pričujejo tudi vsi cerkveni očetje. Sveti Irenej pravi: „Kader se čez kelh z vinom in čez kruh beseda božja zgovori, postane sveta večerja Telesa in Kervi Kristu-

sove.“ — Sv. Gregor Naciančan pravi: „Poprej ko se besede Kristusove izgovorijo, je to, kar bo darovano, kruh; kakor hitro se pa Kristusove besede izgovorijo, ne bo več kruh, ampak Telo Kristusovo bo imenovano.“ In sv. Avguštin pravi: „Kader se je Jezus nam dal, rekoč: To je moje Telo, se je Jezus samega sebe v svojih rokah deržal.“ In tako tudi vsi drugi cerkveni očetje od tega zakramenta učijo. Jezus je tedaj pričujoč, kakor hitro mašnik tiste besede čez kruh in vino izgovorijo, ktere je Jezus pri zadni večerji čez kruh in vino zgovoril.

b) Pa na kako vižo je potem Jezus v tem nar svetejšem zakramentu? Jezus je cel in popolnoma pričujoč, kakor Bog in človek, z dušo in s telesom, s kervjo in z mesom, resnično, v djanju in bistveno pod podobami kruha in vina. Te podobe še scer zmirom ostanejo za naše počutke. Naše oči nič drugega ne vidijo, kakor kruh in vino; naš jezik nič drugega ne okusi, kakor kruh in vino; pa vendar vse to ni več kruh in vino, ampak Jezusovo Telo in sv. Kri. Jezus pa je tudi v vsaki podobi posebej cel pričujoč. Pod podobo kruha je pričujoče živo telo Jezusovo, in tako tudi njegova kri, in njegova duša. Pod podobo vina ni le samo njegova kri pričujoča, ampak tudi telo Jezusovo; On je pod vsako podobo, v veliki ali mali hostiji, tudi pod nar manjšim delom teh podob cel kakor Bog in človek pričujoč. To je nauk sv. vere. Ravno tisti Jezus, ki ga nam je Marija rodila, kterega so modri iz jutrove dežele molili na kolenih, kteri je potem na križu umerl, kteri zdaj tamkaj sedi na desnici božji, in kteri bo enkrat zopet prišel sodit žive in mertve; ravno tisti Jezus, naš ljubeznivi Zveličar, je tudi v zakramentu rešnega Telesa pod podobami kruha in vina cel pričujoč. Zategadelj sv. Krizostom od tega zakramenta govori: „To je Telo, ki so ga modri nekdaj molili, kader je On v jaslicah ležal; ti ga pa ne vidiš v jaslicah, ampak na altarji.“ Tam v zakramentu altarja je tisto Jezusovo sv. Telo, ki ga angelci in svetniki v nebesih molijo in od obličja do obličja gledajo. In Jezusovo Telo je

c) v tem zakramentu tako dolgo pričujoče, dokler podobe kruha in vina niso použite. Tukaj vas, ljubi moji! moram na

nekaj spomniti. Jaz sem že večkrat vidil, kako nekteri slaboverni kristjani delajo. Kader grejo k sv. obhajilu in Jezusovo Telo v serce sprejmejo, le malo čast, ljubezen in zahvalo Jezusu skažejo. Komaj da od mize božje ustanejo, pa že cerkev zapustijo in se k svojim posvetnim opravilom hitro povernejo. Še četertinka ure se jim predolga zdi, se Jezusu zahvaliti za njegovo neizrečeno ljubezen in gnado, da se je toliko ponižal v revno človeško serce priti in notri prebivati. Prašam vas, ali taki kristjani pomislijo, kaj, kdo v njih sercu prebiva, kader sv. obhajilo prejmejo? Kdor ima tako malo žive vere v Jezusa in tako malo ljubezni, ga morebiti le po nevrednem zauživa, ne k zveličanju, ampak k svojemu pogubljenju. Bog nas te nesreče vari! Ker je Jezus v tem zakramentu rešnega Telesa popolnoma pričujoč, kakor smo se učili; kaj pa

II. iz tega sledi, kaj pa se iz tega učimo. Iz tega vidimo: a) da tisti, ki zakrament altarja samo pod eno podobo, ki ga samo v podobi kruha prejmejo, celega Jezusa prejmejo; zakaj On je pod vsako podobo cel pričujoč. — Pri sv. maši vidite, da mašnik Jezusa zaužijejo v podobi kruha in podobi vina, kader pa vi pristopite k mizi božji, se vam pa Jezus samo v podobi kruha poda. Pa vendar tudi vi ravno toliko prejemete, kakor mašnik celega Jezusa, pravega, živega Boga. On je v vsaki podobi posebej cel in popolnoma pričujoč. V starih časih so tudi verni kristjani Jezusa prejemali v podobi kruha in v podobi vina; pa cerkev je zapovedala, da se zanaprej samo v podobi kruha smejo obhajevati, in to je cerkev zapovedala iz mnogoterih vzrokov.

b) Ker je Jezus v zakramentu altarja v podobi kruha in vina pričujoč, se tudi v cerkvi tam v tabernakeljnu shranjuje in prebiva med nami noč in dan. — Pri sv. maši se kruh spremeni v Jezusovo Telo; in to sv. rešno Telo se tudi shranjuje v tabernakeljnu. Ta navada je bila že ob času Gospodovih apostelnov. Sv. Klemens, ki je bil še učenec sv. apostelna Pavla, nam pripoveduje, da so še takrat diakoni tiste kosce od sv. kruha, ki so po sv. obhajilu ostali, na posebnem častnem kraju v cerkvi hranili. In temu posebnemu kraju je dalo lepo ime: Παστοφοριον, po slovensko: ženinova kamrica; za-

kaj na tem kraju je prebival Jezus, ženin čistih duš. In tako še dandanešni Jezus prebiva v vsaki farni cerkvi, na posebnem kraju tam v tabernakeljnu v podobi belega kruha. Ljubi kristjani pomislite večkrat, kdo je tukaj v cerkvi pričujoč? Ali vselej lepo pozdravite Jezusa, kader tukaj sem pridete v cerkev, kader tukaj v njegovo hišo stopite? Ali ga lepo molite pričujočega? ali mu vaše težave potožite in ga za pomoč in tolažbo prosite? Saj tako ljubeznivo kliče nas, rekoč: „Pridite k meni vsi, ki ste revni in obloženi, in jaz vas bom pokrepčal?“ Ali se mu kaj lepo priporočite, ko greste iz cerkve spet domu? Kaj pa, če memo farne cerkve greste; ali se kaj Jezusu priklonite, ki tukaj prebiva? Ali se tudi doma kaj spomnite na Jezusa, ki tukaj v cerkvi stanuje? Ali mu kaj darujete svoje misli, besede in djanje, svoje težave in reve, svojo dušo in telo? Oj srečna duša, ki nikjer na svetu tolikega veselja, tolike sreče ne najde, kakor tukaj pred Jezusom, ki je v zakramentu rešnega Telesa pričujoč! Oj srečna duša, ki se čisto njemu daruje vsak dan, ki rada tukaj Jezusa obišče, pred sv. rešnim Telesom v tihi pobožnosti kleči in se z Jezusom pogovarja v presercni molitvi! O kako srečni smo vendar mi kristjani, da Jezusa, našega milega Gospoda tako blizo nas imamo, ki nas lepo uči, tolaži, nam svoje gnade deli, in našo dušo redi za večno življenje! — Oh radi ga tedaj častimo in molimo!

c) Ker je v zakramentu altarja Jezus pravi živi Bog in človek pričujoč, zatoraj se tudi pri božji službi očitno izpostavlja, da ga verni kristjani molijo; zatoraj se z veliko častjo v procesijah okoli spremlja; zatoraj se tudi k bolnikom nese s pobožnostjo in očitnim počeščenjem. — Sv. rešno Telo se večkrat na altarji izpostavlja, da bi ga verni kristjani v ponižnosti molili in častili. Pa kako malo časti mu nekteri skažejo, nekteri še ne pokleknejo pred Jezusom; in namesto ga častiti in ljubiti, le žalijo ga s svojim nespodobnim, nekeršanskim zaderžanjem tukaj v hiši božji! Jezusovo rešno Telo se posebno enkrat v letu o prazniku rešnega Telesa z veliko častjo in slovesnostjo, z velikim veseljem pobožnih kristjanov v procesiji spremlja po cestah in ulicah, v tergih in mestih,

po polji in pisanih travnikih na deželi. Takrat očitno pokažimo našo živo vero v Jezusa v zakramentu pričujočega; takrat ga posebno lepo prosimo, da bi požegnal nas in naše žitne polja, vinske gorice, da bi nas pred hudim vremenom obvaroval, da bi nam sad zemlje dal in ohranil, da bi nas pred vsem hudim obvaroval, posebno pred naglo in neprevideno smertjo; za vse to Jezusa ponižno prosimo, kader ga v pobožni procesiji okoli spremljamo. —

Jezusovo rešno Telo se pa tudi k bolnikom nese v dušno hrano, za popotnico proti dolgi večnosti. Kako milostljiv je vendar Jezus! še na zadnjo uro človeka zapustiti noče! To je naš edini prijatelj, ki nam do konca zvest ostane. Naj je hiša še tako revna, bolnik še tako boren; Jezus vendar pride v hišo bolnika ozdravit na duši, ga nasitit s svojim lastnim Telesom, ga pripravit za srečno smert in večno zveličanje. O kako moramo tedaj Jezusa hvaliti in častiti, kader vidimo in slišimo, da duhovnik na spoved grejo, in Jezusovo rešno Telo k bolniku nesejo; na kolenih ga molite, prosite za tega bolnika, da bi mogel po vrednem njegovo sv. Telo zaužiti k svojemu zveličanju; prosite ga, da tudi nam enkrat naj to milost skaže, kader vam bo dotekel čas življenja na zemlji, njegovo Telo še zadnjikrat vredno prejeti in v njegovem naročji se ločiti tega sveta. Radi tudi Jezusa spremljajte do bolnikov, ako čas in priložnost imate; mnogo odpustikov je sv. cerkev tistim obljubila, ki Jezusovo rešno Telo do bolnikov radi in pobožno spremljajo.

d) In ker je ravno tisti Jezus tam v zakramentu altarja pričujoč, ki se v nebesih znajde na desnici božji, ker tudi tukaj v rešnem Telesu pričujočega Jezusa angelci, Kerubimi in Serafimi ponižno molijo, njemu vekomaj sveto, sveto, sveto prepevajo, ga moramo tudi mi kristjani v ponižnosti svojega serca zunajno in znotrajno moliti in častiti. — Ker je tedaj Jezus sam, kralj nebes in zemlje, v zakramentu altarja pričujoč, ki tukaj v sredi med nami prebiva, ki zdrave in bolne na duši tako čudno oživlja, in za večno življenje redi, je tudi naša sveta dolžnost, Jezusu nar višjo čast in hvalo v tem zakramentu skazovati. Moliti moramo Jezusa na zunajno in

znotrajno vižo. Poklekniti na obe koleni moramo pred Jezusom, ki je v tabernakeljnu in pri sv. maši na altarji pričujoč. Klečati moramo pred Jezusom in ponižati se, kakor so se nekdaj trije kralji iz jutrove dežele pred detetom Jezusom na svoje kolena vergli, kakor so nekdajni aposteljni Gospodovi Jezusa molili, kakor so pobožni kristjani vseh časov storili, kakor še dandanešni pobožni kralji in cesarji, papeži in škofi, visoki in priprosti ljudje Jezusa v ponižnosti molijo na kolenih, kakor svojega pravega, živega Boga in prihodnega sodnika: tako storimo tudi mi! Globoko se ponižajmo pred tistim Gospodom, ki iz same, nezapopadljive ljubezni do nas med nami prebiva v revni podobi belega kruha. Angelci in svetniki se toliko ponižajo pred tem svetim Jagnetom; ponižajmo se tudi mi, ki smo le ubogi červiči te zemlje, prah in pepel, zgolj nič proti Jezusu! Ponižno molimo Jezusa v zakramentu rešnega Telesa; zakaj tukaj je tisti Jezus pričujoč, ki nas enkrat morebiti že v kratkem sodil bo! kteri nas zna v nebesa vzeti, v veselje večno, ali pa tudi pogubiti vekomaj. Molimo Jezusa; pa ne samo zunajno, ampak tudi znotrajno v duhu in resnici. Ali ste že pri sv. maši, ali pridite k litanijam, ali spremljate Jezusa v procesiji, ali ga vidite k bolnikom nesti, ali ga pa tudi v drugem času tukaj obiščete; vselej naj bote s svetim strahom napolnjeni v pričo Jezusa; z velikim spoštovanjem se pred njegovo sveto obličje prikažite; v globoki ponižnosti ga molite, z gorečo ljubeznijo ga hvalite, z velikim zaupanjem ga prosite za vse potrebne gnade; njemu se popolnoma zročite, njemu se darujte z dušo in s telesom; Jezus naj bo vaš Gospod; Marija pa vaša Gospa; Ona dva naj v vašem sercu kraljujeta: oj tako bota tudi v nebesih enkrat vaše neizrečeno veselje! Amen.

Pridiga za 8. nedeljo po binkoštih.

(Od presv. rešn. Telesa; gov. gosp. †)

„Naj pa presodi človek sam sebe, in tako naj jé od tega kruha, in pije od tega kelha.“ I. Kor. 11.

Vvod.

Dvojno življenje nam je nebeški Oče dal: eno je telesno, drugo pa dušno življenje. In naša dolžnost je: obojno življenje ohraniti. Bog nam pa tudi k temu prav lepo pomaga. On da zemlji rodovitnost, On nam da pa tudi pamet in moč, si vsakdanji kruh, potrebni živež pridelati. Tako tedaj naše truplo pri življenju ohranimo. Pa tudi za dušni živež je Bog tako milostljivo poskerbel. Jezus nam je svoje nauke zapustil; On je zakrament presv. rešnega Telesa postavil. To je pa kruh, živež za naše neumerjoče duše. Hočemo tedaj v gnadi božji ostati, dušo pri življenju ohraniti; moramo besedo božjo radi poslušati; pa tudi zakrament sv. rešnega Telesa po vrednem prejemati. To je naša sveta dolžnost. Jezus sam je to zapovedal. On je rekel: Resnično, resnično vam povem, ako ne bote jedli mesa človekovega in pili njegove kervi, ne bote imeli življenja v sebi; kdor pa moje meso jé in mojo kri pije, ima večno življenje v sebi, in jaz ga bom obudil sodni dan.“ Zapoved Jezusova in njegove cerkve je tedaj: presveto rešno Telo zauživati k dušnemu zveličanju. Ali vendar ne vsak, ki k božji mizi pristopi, že Jezusovo Telo k svojemu zveličanju prejeme. Če se človek prederzne k tej sv. večerji pristopiti, da še kak smerten greh na sebi ima, ki še svoje duše od vsega greha očistil ni: gorjé tistemu; zakaj tak človek ne prejme Jezusa k svojemu zveličanju, ampak k svojemu pogubljenju. To je nauk Jezusov. V sv. pismu te strašne besede beremo: „Kdorkoli bo nevredno ta kruh jedel in kelh Gospodov pil, je kriv nad telesom in kervjo Gospodovo in si sodbo, pogubljenje jé in pije, ker ne razloči Telesa Jezusovega.“ I. Kor. 11, 27. Hočemo tedaj to presv. rešno Telo po vrednem prejemati k našemu zveličanju, moramo tudi k temu nar svetejšemu opravilu prav pripravljeni biti. Zatoraj hočem danes govoriti

od pripravljanja k vrednemu prejemanju tega nar svetejšega zakramenta. In rečem, dveh reči nam je k temu potreba. Pripraviti se moramo:

1. na duši, in

2. na telesu, ako Jezusovo Telo vredno zaužiti hočemo. Pokazal vam bom, kako se moramo tedaj na duši, kako pa na telesu k temu pripraviti. Imenitni so ti nauki, in potrebni so vam, da nobena reč tako. Zatoraj skerbno poslušajte!

Razlaga.

I. Vsako leto so Judje velikonočno jagne jedli. Tudi Jezus se je te navade in zapovedi deržal. Pa nobenkrat se ni k velikonočnemu jagnetu toliko pripravljal, kakor zadno leto pred svojim terpljenjem, kader je s svojimi učenci zadnjikrat večerjal in zakrament sv. rešnega Telesa postavil. Zvolil si je k temu veliko, lepo in čedno pripravljeno hišo, v kteri je hotel veliko skrivnost svoje ljubezni obhajati. Tako je pokazal, kako se nar svetejši zakrament njegovega Telesa in njegove Kervi že na zunajno vižo visoko spoštovati in častiti. Kader je pa pri zadnji večerji s svojimi učenci pri mizi sedel in že mislil, čudež svoje ljubezni storiti, je še nekaj drugega poprej storil. Od mize je ustal, z belim pertom se je prepasal, vlil je vode v omivalnico in začel je svojim učencom noge umivati. Tako jih je od vsakega madeža očistil. In potem se je k mizi zopet usedel, je zakrament presv. rešnega Telesa postavil, in ga svojim učencom zaužiti dal. Skoz to je Jezus pokazal, da le tisti, ki so čisti na duši in truplu, k njegovi sveti mizi pristopiti, njegovo rešno Telo zaužiti smejo. In tako se tudi mi na duši in telesu očistiti, na duši in telesu pripraviti moramo, ako zakrament altarja vredno k svojemu zveličanju zaužiti hočemo. Kader imeniten kralj ali cesar v kako mesto pride, s kolikim spoštovanjem ga prebivavci tega mesta sprejmejo, kako lepo prebivaljše mu pripravijo! Glejte, kako lepo, čedno prebivaljše morate še le Jezusu, kralju in Gospodu nebes in zemlje pripraviti, kader On pride v naše serca prebivat, kader tamkej tron svoje milosti gnade postaviti želi! Ali kako slabo se kristjani po navadi pripravljajo na prihod tega nebeškega kralja, na to sveto ve-

čerjo Jezusovega Telesa! Kako malo skerbijo, Jezusu prav čedno, lepo prebivaljše v svojem sercu pripraviti! Zatoraj se pa tudi zgodi, da Jezusa mnogoteri po nevrednem prejmejo k svojemu pogubljenju! Bog nas vari te nesreče! Da se nam ta nesreča zgodila ne bo, moramo se na duši prav skerbno pripraviti, da zakrament altarja vredno prejmemo. In ta priprava na duši v tem obstoji: da se v zakramentu sv. pokore vseh grehov očistimo, da smo prosti vsaj od vsakega smertnega greha, da smo tedaj v gnadi božji; pa tudi da vsak greh zanaprej sovražimo in le Jezusa samega ljubimo. Kdor se grehu čisto in na vselej ne odpove, in svojega serca Jezusu popolnoma ne izroči, tudi njegovega Telesa vredno prejeti ne more. —

Na duši se tedaj pripravimo vredno prejeti ta nar svetejši zakrament, ako svojo vest vsega greha očistimo in se v stan gnade božje postavimo. Posvečujoča gnada božja mora našo dušo kinčati; s tem lepim oblačilom obdana se sme toraj k tisti sv. mizi bližati. Kdor pa pristopi brez ženitvanskega oblačila gnade božje, tisti si pri tej sv. mizi le sodbo jé in pije, k svojemu pogubljenju se z Jezusovim Telesom nahrani, in od nebeške večerje enkrat izveržen bo. To nam Jezus kaže v tisti priliki od nebeške ženitnine. Hiša je bila s svati napolnjena. „Prišel je pa kralj pogledat svate, in je zagledal tam človeka, kteri ni bil svatovsko oblečen in mu reče: Prijatel, kako si sem prišel, ko nimaš svatovskega oblačila? On je pa umolknil. Tedaj je kralj rekel služabnikom: Zvežite mu roke in noge in verzite ga v zunajno temo; ondi bo jok in škripanje z zobmi.“ Svatovsko oblačilo pomeni posvečujočo gnado božjo, in kdor brez tega dušnega oblačila k tej nebeški ženitnini pristopi, tistega bo tudi Jezus od nebeške svatovšine vergel. Zatoraj se vselej prašajmo, kader k božji mizi pristopimo: ali smo v gnadi božji ali pa ne; ali smo vredni ali pa ne se tej sv. mizi bližati? „Naj presodi človek sam sebe, in tako naj od tega kruha jé od tega kelha pije.“

Kristjani moji! da bi eden izmed vas tako prederzen bil, da bi se s smertnim grehom na svoji vesti, za kterega dobro ve, vendar podstopil k božji mizi pristopiti, tega jaz ne morem verjeti. Take hudobije vendar nobeden doprinesel ne

bo! Pa nekaj drugega se pač bojim! Bojim se, da si vi premalo prizadevate svojo dušo vsega greha očistiti, kadar se k obhajilu pripravljate. Bojim se zategadelj, da vi tako slabo skerbite za tisto ozdravljenje vaše duše, brez kterega ni mogoče Jezusovo rešno Telo vredno prejeti! Samo spovedati se svojih grehov, to še ni zadosti, kakor nekteri mislijo. Samo obtožiti se svojih grehov, pa tistih vendar ne zapustiti in sovražiti, svojega serca od tistih ne odvezati in ga popolnoma Bogu zročiti, to še nič ne pomaga, taka spoved duše ne ozdravi, posvečujoče gnade božje ne podeli. Na tako vižo se človek le sam sebe goljfa, ker misli, da je čist na svoji duši, da je zdrav, pa je vendar še zmirom hudo omadežan, nevarno bolen; ker s svojim sercom še zmirom v grešni zavezi, v grešni navadi tiči, in če se je ravno grehov spovedal, tistih pa vendar zapustiti noče. In s takim sercom, ki je še na posvetno čast, na posvetno blago, na pregrešno veselje, na kako nečisto ljubezen privezano, se podstopi k mizi božji pristopiti, in Jezusovo Telo po nevrednem, ne k zveličanju, ampak le k pogubljenju svojemu zaužije! Oh groza in strah me spreleti, ko le mislim na to! In koliko je kristjanov, ki se v taki grešni zmoti znajdejo! Koliko je takih, ki se večkrat scer spovejo in sv. rešno Telo prejmejo, ker pa vendar po vsakem obhajilu v starem grehu, v grešni navadi, zmirom še v grešni zavezi ostanejo, brez vsakega poboljšanja, tako tedaj le po nevrednem svete zakramente prejemajo, božje rope doprinašajo, in kar je nar bolj žalostno, je to: da pri vsem tem nevarnega stana svoje duše spoznati nočejo! Zategadelj se prašajmo skerbno po vsaki spovedi, rekoč: Spovedali smo se zdaj svojih grehov, ali nam je pa tudi iz celega serca žal, da smo ž njimi tistega tako ljubeznivega Boga razžalili? ali smo pripravljeni, se zanaprej vsakega greha, posebno pa smertnih grehov se varovati, rajši umreti, kakor božjo gnado in ljubezen z enim grehom več zgubiti, ali smo se tudi vsakemu nagnjenju do greha iz celega serca odpovedali ali ne? ali smo pripravljeni za storjene grehe ostro pokoro delati ali ne? ali smo pripravljeni storjeno škodo popraviti, dobro ime bližnemu nazaj dati, sovražnikom iz celega serca odpustiti, grešne zaveze raztergati, in zanaprej samega Jezusa iz celega serca

ljubiti? Ali smo zdaj pripravljeni v duhu pokore vse hudo voljno terpeti, kar nas koli še zadelo bo? Ali smo zdaj slekli starega, grešnega človeka, in smo oblekli novega, ki je v Kristusu prerojen za novo življenje? Ali smo pripravljeni, se pod Kristusovo bandero zanaprej zvesto vojskovati zoper zapeljivi svet, zoper naše lastno hudo poželjenje, zoper vse skušnjave peklenskega duha: ali hočemo do konca našega življenja zvesti vojšaki Kristusovi biti ali ne? hočemo naše življenje po Jezusovem sv. evangelju ravnati ali ne? Ali smo pripravljeni iz čiste ljubezni do Boga in do bližnjega vse dobro storiti, vsega hudega se pa do konca našega življenja zogibati ali pa ne? Če je naša resnična volja, naše terdno naprejvzetje, vse to storiti, z božjo pomočjo vse to dopolnovati, če smo tedaj iz celega serca pripravljeni, božjih svetih zapovedi in pravega pota, ki proti nebesom gre, zanaprej zvesto deržati se; takrat smemo veselo upati, da nam je ljubeznivi Jezus v zakramentu sv. pokore vse naše grehe izbrisal, da je naša duša v njegovi sveti kervi oprana in očiščena vsega madeža, vsega greha; da jo pa zdaj sam Jezus kliče k svoji mizi in jo s svojim lastnim mesom nasititi, s svojo presveto kervjo napojiti želi za večno zveličanje! O kristjani moji! tako očistite svojo dušo, tako skerbno se na duši pripravljajte k sv. obhajilu, da vam bo tisto k večnemu življenju služilo! Pa tudi na

II. telesu se nekoliko moramo pripraviti, kader se z Jezusom v zakramentu altarja skleniti hočemo. In priprava na telesu v tem obstoji, da smo a) od polnoči tešč, b) da smo čedno oblečeni, kader k sv. obhajilu gremo, da se pa c) tudi doma že skoz zunajne vadbe pobožnosti in spokornosti na to sveto opravilo skerbno pripravljamo. To je že stara zapoved sv. cerkve, da le tešči k božji mizi pristopiti smemo. Sv. Avguštin pravi: „Cerkev le tistim, ki so tešč, sv. rešno Telo podeli; zakaj tako je sv. Duhu dopadlo zapovedati, da se iz spoštovanja proti temu sv. zakramentu pred vsemi drugimi jedmi Telo Gospodovo nar poprej v usta vzeti sme.“ To je tedaj zapoved sv. cerkve za vse zdrave ljudi. Za bolnike pa ta zapoved ni.

Kader kakega imenitnega gospoda obiskat gremo, se prav čedno oblečemo. Ravno tako tudi takrat, kader k mizi nar višjega Gospoda pristopimo, storiti moramo. Gerdo in nespodobno bi bilo, v raztergánem, zamazanem oblačilu na to sveto večerjo priti. Ne prevzetno in preimenitno, ampak lepo, čedno, snažno, po svojem stanu oblečeni pridimo na to nebeško ženitvanje, kjer se nam Jezus sam, čisti ženin naših duš, zaužiti da.

K pripravljanju na telesu šteje sv. Karl Bor. tudi druge djanja pobožnosti, posebno: post. ponočno bedenje, milošno in druge telesne spokorne dela. „Visokost tega sv. zakramenta že tirja, tako ta svetnik dalej govori, da se že na večer pred sv. obhajilom postimo, ali saj nekoliko pri jedi si pritergamo, in kakor so nekdaj verni kristjani storili, v molitvi in svetem premišljevanju nekoliko noči prebudimo, ali saj več molimo, kakor po navadi.“ Tako storimo tudi mi. Že dan pred sv. obhajilom kako spokorno delo opravimo, si kako pripuščeno veselje odrecimo, si pri jedi, pri pijači, pri spanju nekoliko pritergujmo; po premoženji ubogaime dajmo, saj nam drugi dan vse to Jezus obilno obilno povernil bo. Od sv. Alojzija, od sv. Katarine Sienske, od sv. Magdalene Paciske in od drugih svetnikov se bere: kako skerbno so se vselej k sv. obhajilu tudi skoz sv. post, skoz obilno molitvo in premišljevanje, skoz ponočno bedenje in druge spokorne dela pripravljali. Zatoraj so pa tudi za nar večjo srečo imeli, k božji mizi pristopiti. Zatoraj so pa tudi toliko gnad in znotrajnega razsvetljenja, toliko tolažbe in serčnih sladkosti tamkaj zadobili, da so pri sv. obhajilu tako rekoč že nebeško veselje okusili. — In če kristjani dandanešni tako malo veselja pri sv. obhajilu občutijo, tako malo od te nar svetejše jedi imajo; je le slaba priprava na duši, kakor na telesu kriva, ker se namreč tako malo, tako slabo k sv. obhajilu pripravljajo.

Sklep.

Oh varimo se take dušne lenobe! Skerbno se vselej že dan pred sv. obhajilom na to sveto večerjo pripravljajmo. Tisto jutro pa, ko mislimo k sveti božji mizi pristopiti, kakor

hitro se v postelji prebudimo, zdihnimo polni svetega veselja, rekoč: „Oh srečen dan, bodi pozdravljen! danes bom tistega v serce sprejel, ki je angelcom in svetnikom tam gori v nebesih edino veselje! glej, Jezus danes tebe kliče k svoji mizi; Jezus tebe čaka; hiti mu naproti, da te veselo objame in tvojo dušo razveseli!“ In če bomo vselej na duši in telesu dobro pripravljeni s čistim sercom v ženitvanskem oblačilu gnade božje Jezusa zauživali v zakramentu altarja; blagor nam! Jezus bo tukaj že naša dušna sladkost, o smertni uri naša tolažba, na unem svetu pa enkrat naše večno veselje! Amen.

Pridiga za 9. nedeljo po binkoštih.

(Od presv. rešnega Telesa; gov. gosp. †)

„Gospod! jaz nisem vreden, da pod mojo streho greš, reci le besedo, in bo ozdravljen moj hlapec.“ Mat. 8.

Vvod.

Komu bi besede današnjega sv. evangelja v serce ne segle? Jezus, sam božji Sin, se je razjokal čez Jeruzalemsko mesto. To so pač bile nar svetejše solze, ki jih je kdaj človek na tem svetu prelil. Milo tožuje Jezus čez terdovratno Jeruzalemsko mesto; iz globočine svojega serca mora zdihovati, rekoč: „Da bi vendar spoznalo tudi ti, in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir!“ Tri leta si je Jezus prizadeval, prebivavce Jeruzalemskega mesta, svoje rojake k pravi veri, k poboljšanju življenja in k pokori pripeljati; pa vse je bilo zastonj. Niso marali ne za njegove nauke, ne za njegove čudeže, ne za njegove lastne, svete izglede; terdovratni so ostali v svoji hudobiji. In ker božjo milost zamečujejo, jih tudi božja pravica zadeti mora. Jezus vse to vidi naprej, kako se temu terdovratnemu mestu v kratkem godilo bo. Zatoraj tako milo tožuje in preliva solze, da se bi kamen omehčiti moral, samo terde serca Jeruzalemčanov se omehčile niso! O preljubi, kako velika hudobija mora biti, ako človek gnade,

ki mu jo Bog zmirom ponuja, terdovratno zametuje; ako človek greha zapustiti in se k pokori oberniti noče! Še dananešni se Jezus joka čez toliko terdovratnih grešnikov, ki svojih grešnih potov zapustiti, ki čas njegovega obiskanja spoznati nočejo. Pa od tega obiskanja ne bom danes govoril. Govoril bom pa od nekega drugega obiskanja, od tistega namreč: Kako prijazno in preserčno nas sam Jezus pride obiskat, kader k sv. obhajilu, k božji mizi pristopimo. Oh kako vesel, srečen dan obiskanja božjega je tudi za nas! Oh da bi ga le tudi prav spoznali in ga zvesto dobro obernili k našemu zveličanju! Govoril sem danes teden, kako se moramo v zakramentu sv. pokore od vsega greha očistiti, kako se moramo na duši in telesu skerbno pripraviti, ako zakrament presv. rešnega Telesa vredno prejeti hočemo. Danes bom pa od tiste srečne ure govoril, kader že k sv. obhajilu pristopimo. Pokazal vam bom:

1. Kaj imamo ravno pred sv. obhajilom storiti, in kako naše serce k sv. obhajilu pripraviti; in

2. Kako se po sv. obhajilu zaderžati moramo.

O Jezus! obišči tudi mene nevrednega s tvojim svetim razsvetljenjem, da bom prav govoril; moje poslušavce pa, da si te besede k sercu vzamejo! Poslušajte!

Razlaga.

I. Če je kak vertec dolgo zapuščen, nam tudi nobenega sadú ne rodi, nobenega veselja ne dela. Iz takega verta moramo vse ternje posekati, vse zelje izruvati, ga opleti in zemljo prekopati. Pa tudi to še zadosti ni. Moramo ga tudi z dobrim semenom obsjati, in obsaditi z lepimi rožami. Tako nam bo obilnega sadja rodil, nam bo mnogo veselja delal. Glejte, ravno taka je tudi z našim sercom. To še ni zadosti, tistega otrebiti ternja, pregreh in slabih navad, tistega očistiti vsakega madeža; treba je tudi, ga lepo obsjati s semenom pobožnosti, treba je, ga obsaditi z rožicami lepih čednost. Takrat bo še le naše serce za Jezusa vredno prebivaljše postalo. Posebno pa moramo, kader k božji mizi pristopimo, naše serce s sledečimi čednostmi lepo okinčiti. Pred sv. ohhajilom se moramo:

1. Z hvaležnim sercom na Jezusovo britko terpljenje in smert na križu spomniti. To je On sam zapovedal. „To storite v moj spomin“, je rekel pri zadni večerji, ko je ta presveti zakrament postavil. Tako je tudi sv. ap. Pavl Korinčane učil, to presveto skrivnost obhajati. Pisal jim je: „Kolikorkrat bote od tega kruha jedli, bote smert Gospodovo oznanovali, dokler ne pride.“ Tako moramo tudi mi storiti. Posebno se pa to pri sv. maši, ki jo pred sv. obhajilom slišati moramo, zgoditi ima. Takrat si živo naprej postavimo Jezusovo veliko terpljenje za nas; njegov težavni pot iz Jeruzalema na goro Kalvarijo; njegove strašne bolečine na lesu sv. križa; njegovo grenko smert. Pa tudi na to se spomnimo, zakaj je On toliko hotel terpeti? — iz same, neizrečene ljubezni do nas je to storil, da bi nam pomagal, v nebesa priti. Pa tudi obljubimo, greha, zavolj kterega je On toliko terpel, iz celih moči se varovati zanaprej, in ga sovražiti kakor nar večje hudo. Pa tudi sklenimo, zanaprej naše meso križati, naše hudo poželjenje krotiti, naše pregrešno veselje zatirati, da Jezusu podobni postanemo. Terdno sklenimo, se grehu odverniti in v ponižnosti živeti. In bolj ko se že čas sv. obhajila bliža, večja naj pobožnost bo! Obudimo

2. živo vero v Jezusa. Živo si naprejpostavimo, da tukaj v zakramentu rešnega Telesa je ravno tisti Jezus pričujoč, ki je nekdaj na križu visel, in svojo sv. Kri za nas prelil. Recimo iz celega serca: „O Jezus! preljubi zveličar moj! jaz verujem vse, kar si ti nas učil, kar nas zdaj v tvojem imenu sveta katoljška cerkev uči. Posebno jaz verujem, da si v zakramentu presv. rešnega Telesa resnično pričujoč z dušo in telesom, s kervjo in z mesom; jaz verujem, da bom zdaj Tebe zaužil, pravega, živega Boga in človeka v podobi belega kruha za večno življenje. Ti si rekel: „Moje meso je res jed; moja kri res pijača; kdor je ta kruh, bo živel vekomaj.“ Obudimo

3. terdno zaupanje v Jezusa. Prav pobožno recimo: „O Jezus! jaz terdno zaupam v tebe, jaz terdno zaupam, da mi boš skoz neskončno zasluženje tvojega terpljenja in smerti skoz moč tega presv. zakramenta, ki ga zdaj prejeti želim, večno življenje v nebesih dodelil. Ti sam si to obljubil, na tvoje obljube se zanesem, v tebe popolnoma zaupam, ker ti

si zvest v svojih obljubah, resničen in neskončno milostljiv! O Jezus! poterdi moje upanje!“

4. Obudimo dalej gorečo ljubezen v Jezusa. Ljubezen je ta zakrament postavila, z ljubeznijo tudi ta zakrament prejeti moramo. Iz globočine našega serca zdihnimo, rekoč: „O Jezus! Ti večna, nestvarjena ljubezen! jaz ljubim tebe iz celega serca, ljubim čez vse, ker si nar večje neskončne ljubezni vreden. Kakor te angelci in svetniki v nebesih ljubijo in ljubezni do tebe gorijo, kakor goreče in presercno te vsi tvoji zvesti služabniki na tem svetu ljubijo, tako goreče želim tudi jaz tebe ljubiti; moje serce naj le za tebe bije, naj le tebe išče, naj le tebe sé vekomaj veseli! Iz ljubezni do tebe pa tudi ljubim svojega bližnega, kakor sam sebe. V tej sveti ljubezni želim živeti in umreti. O Jezus! daj mi zmirom večjo ljubezen do tebe!“ Pa tudi

5. serčno moliti in častiti moramo Jezusa v zakramentu rešnega Telesa pričujočega. Ljubi moji kristjani! ko bi se vam Jezus v človeški podobi prikazal, obdan od nebeške trume angelov in svetnikov, in bi k vam govoril: Glejte! jaz sem tisti edinorojeni Sin božji, ki gospodujem čez nebo, zemljo in morje; jaz sem tisti zveličar vaš, ki sem 33 let na tem svetu živel, ki sem vas učil pravi pot proti nebesom, ki sem iz ljubezni do vas svoje življenje na križu daroval; jaz sem tisti, ki bom še enkrat prišel iz oblakov neba sodit žive in mertve, podati vsakemu po njegovem zasluženju! Prašam vas, kaj bi vi storili, ko bi Jezusa vidili in ga tako govoriti slišali? — Ali ne bi pred njega padli na svoj obraz, in ga molili v ponižnosti iz globočine svojega serca! Glejte! če pa ravno Jezusa ne vidite več v njegovi človeški podobi; če ga ravno ne slišite tako govoriti; On je pa vendar med nami pričujoč v podobi belega kruha, ravno tisti Jezus se vam pri sv. obhajilu zaužiti daja. Oh molite ga tedaj v ponižnosti svojega serca. Recite od prave pobožnosti presunjeni: „O Jezus! ki bom tebe v podobi kruha zdaj zaužil; jaz tebe molim in častim in iz globočine mojega serca, kakor tebe angeli in svetniki v nebesih molijo, tebi vekomaj hvalne pesmi prepevajo, tako želim jaz tebe moliti, častiti, hvaliti v tem presvetem zakramentu. Želim, da bi te vse stvari hvalile in častile, tebe o neskončni večni Bog!“

6. Ravno tako se pa tudi pred Jezusom, kader k svetemu obhajilu pristopimo, globoko ponižati moramo. Prav živo premislimo, kdo je tisti, ki ga zaužili bomo, ki v naše serca prebivat pride; pa tudi: kdo smo mi, ki se tako sveti nebeški večerji približamo. Tisti, ki ga zaužili bomo, je kralj nebes in zemlje, je nar čistejši, nar svetejši, nar višji Gospod, ki v nebesih kraljuje vekomaj. Mi pa smo nar slabše stvari, ki jih svet ima, mi smo pa uboge sirote, červiči te zemlje, ubogi grešniki smo, vredni, da bi nas vekomaj zavergel! Ali se zategadelj ne bomo globoko ponižali pred Jezusom! ali ne bomo rekli, kakor sv. Peter: „Gospod! pojdi od mene preč, zakaj jaz sem grešen človek!“ „Oh iz globočine svoje nevrednosti kličimo vselej, kader k božji mizi pristopimo, kakor tisti evangeljski stotnik, rekoč: „O Gospod! jaz nisem vreden, da greš pod mojo streho, reci le samo eno besedo, in ozdravljena bo moja duša.“ Tako se pred Jezusom, v zakramentu pričujočim, globoko ponižajmo, in ponižnega serca On zavergel ne bo.

7. Pa tudi serčno žalost moramo še enkrat čez vse naše grehe obuditi. Prav spokorna duša ima zmirom svoje grehe pred očmi, kakor veliki spokornik, kralj David, ki pravi: „Moje hudobije so mi zmirom pred očmi.“ In ko bi tudi za gotovo vedeli, da nam je Bog naše grehe vse odpustil, brez nehanja še vendar moramo klicati k Gospodu: „Usmili se me, o Bog! po tvojem velikem usmiljenju!“ Posebno pa takrat, kader k božji mizi pristopimo, tako govorimo, rekoč: „O moj Bog in Gospod! kako mi je iz celega serca žal, da sem Tebe, nar višjo ljubezen in dobroto tolikokrat razžalil! O kako se zavolj mojih grehov sramujem, pred tvoje sveto obličje se prikazati! Oh da bi se to nikdar ne bilo zgodilo! Pa od zdaj zanaprej se nikdar več zgodilo ne bo! Živo pa tudi spoznam, da mi je k temu tvoje gnade in pomoči potreba; za to te zdaj ponižno prosim: Oh ne pripusti, da bi tvojo gnado in ljubezen kdaj več zgubil!

8. In kader se čas sv. obhajila približuje, moramo tudi serčno poželjenje po Jezusu v svojem sercu obuditi. Kakor lačno truplo po jedi hrepeni, mora tudi duša sveto lakoto imeti po Jezusu, po tej nebeški hrani, kakor sv. Avguštin

govori: „Z velikim poželjenjem sem željel to večerjo z vami jesti“, tako je Jezus govoril, ko je s svojimi učenci zadnikrat večerjal. Tako govorimo tudi mi, kader se tej sveti večerji približamo: Z velikim poželjenjem želimo tebe o Jezus! zaužiti in sprejeti v svoje serce!“ Kakor bolnik po zdravniku, kakor žejen po bistrem studencu, kakor truden človek po sladkem počitku poželjuje, tako naj tudi naše serce poželjuje po Jezusu, ki je edini zdravnik naše duše, ki je edini Gospod, v kterem naše serce tako sladko počiva! Sv. Katarina Sienska je po sv. obhajilu toliko poželjenje imela, da je rekla: Ko bi morala tudi skoz ogenj iti k božji mizi, bi vendar z veseljem to storila, samo da bi prišla do Jezusa. O da bi tudi mi vselej tako serčno poželjenje do Jezusa imeli, kader k sv. obhajilu gremo! Pa tudi Mariji devici, angelu varhu in kerstnemu patronu se priporočimo takrat, da bi nam to gnado sprosili od Jezusa, njegovo sv. rešno Telo vredno prejeti k svojemu zveličanju. In tako tedaj stopimo s svetim strahom, pa tudi z velikim zaupanjem k tronu božje milosti, k sveti mizi, kjer se zauživa Jezusovo Telo; ne prestrašimo se pred Jezusom: On sam nas kliče k svoji mizi, in hoče priti v naše serca prebivat. In če bomo na tako vižo pripravljeni k božji mizi pristopili, blagor nam: Jezusa bomo vredno zaužili k našemu zveličanju! —

II. Pa tudi to vam še hočem razložiti, kako se po sv. obhajilu zaderžati imamo. Kader smo Jezusa v svoje serce sprejeli, kader On, nebeški kralj v tistem prebiva; o kako srecen čas je to za nas! Oh koliko gnad si takrat od Jezusa sprositi znamo! Zatoraj ne smemo tega zvelicanskega casa nikdar zamuditi. Naj pervo, kar po sv. obhajilu storiti imamo, je: da se Jezusu preserčno zahvalimo za to neizrečeno gnado, da se je ponižal, k nam priti. Še enkrat moramo vero, upanje in ljubezen obuditi, dobre naprejvzetje delati, in pa Jezusa za njegovo gnado, pomoč in žegen prositi. Oh kako nehvaležni se tisti skažejo, kako se tisti pregrešijo, ki komaj od mize božje ustanejo, pa se Jezusu ne zahvalijo za njegovo neizrečeno ljubezen, hitro spet cerkev zapustijo in grejo domu! Take nehvaležne ljudi primerja sv. Janez Krizostom z Judežem

Iškariotom, kteri je po zadni večerji hitro ustal, in Jezusa zapustil. Oh tega greha vendar mi ne storimo! Kader smo Jezusa v svoje serce sprejeli, podajmo se v tihi pobožnosti zopet na svoje mesto. Tamkaj molimo na kolenih Jezusa v našem sercu pričujočega. Naša duša naj objame Jezusa z veseljem, rekoč: Oh bodi mi pozdravljen, moj nebeški gost! moja ljubezen, moj Bog in Gospod! Oh molim te v ponižnosti mojega serca! Potem se celo serce naj razlije v besede presercne zahvale. Za vse te dobrote in gnade se Jezusu prelepo zahvalimo. Recimo z veselim sercom: „Moja duša naj poveličuje tebe, Gosposda svojega, in vse, kar je v meni, naj hvali tvoje presveto ime! O nar ljubeznivši Jezus! moja duša je našla tistega, ki ga je iskala s tolikim poželjenjem; tebe, ki si moja edina tolažba, edino upanje, edino veselje mojega serca! — Iz celega serca te zahvalim, da si se ponižal priti v moje revno serce prebivat, da si me danes s tvojim presv. Telesom nahranil. Ko bi tavžent jezikov in tavžent serc imel, bi te vendar za vse te gnade ne mogel zahvaliti. Zatoraj povabim zemljo in nebo in vse stvari, tebe vekomaj hvaliti! „Hvalite Gospoda, vi angeli, vi nebesa, vi vode vse nad nebom, sonce in mesenc.“ (Dan. 3.) Tako hvalimo Gospoda Jezusa po sv. obhajilu! — Potem še enkrat obudimo tri božje čednosti; zakaj tiste so podlaga in zapopadek vseh drugih čednost. Recimo s pobožnim sercom: O moj Jezus! jaz verjem v tebe, ker si ti večna resnica, moj Gospod in Bog, moj zveličar in moje vse! O moj Jezus! jaz upam v te, ker si ti neskončna milost! O moj Jezus! jaz ljubim te iz celega serca, ker si nar večja in vse ljubezni vredna dobrota! Kakor te angeli in svetniki v nebesih ljubijo, želim tudi jaz na zemlji te vedno ljubiti! Storimo pa tudi dobre naprejvzetja za prihodno življenje. Jezus se nam je čisto in celega dal, tudi mi se čisto njemu darujmo in zročimo! Recimo z ginjenim sercom: Z dušo in s telesom se tebi darujem; vse ti zročim, karkoli imam! Tvoji sveti službi naj bo vse posvečeno! Nobene reči nad menoj terpeti nočem, kar bi te znalo žaliti. Nikdar te več ne bom razžalil! O Jezus, le daj mi k temu svojo pomoč! Recimo s svetim Ignaciom: „Vzemi o Jezus! in prejmi vso mojo prostost, moj

spomin, mojo zastopnost in vso mojo voljo, in karkoli imam in posedem. Ti si mi vse to dal; tebi, o Gospod! vse to dam nazaj! Vse je tvoje, stori me z vsem po tvojem dopadanju. Meni pa daj samo ljubezen do tebe in tvojo gnado; zakaj to mi je zadosti.“ Pa prosimo zadnič Jezusa prav lepo in zaupljivo za njegov žegen, za njegovo gnado in pomoč. Potožimo njemu naše reve in slabosti, in prosimo ga, da bi nas On ozdravil, da bi nam pomagal. Kakor je govoril Jakob k angelu: „Jaz te ne pustim, dokler me ne blagosloviš“ (I. Moz. 32, 26.); tako recimo tudi mi Jezusu: Gospod in Bog! oklenem se tvojih svetih nog, in ne spustim te poprej, dokler me blagoslovil ne boš! Posebno ga prosimo za gnado, da bi mu zamogli do smerti zvesti ostati. Recimo prav zaupljivo: „O moj Jezus! ostani pri meni s tvojo gnado in pokrepcaj me skoz moč tega zakramenta k vsemu dobremu! O naj bojo zanaprej tvoje misli moje misli, tvoja volja moja volja, tvoji poti moji poti! O ne zapusti me nikdar več; ne daj, da bi te več zgubil! O Jezus, daj mi svojo pomoč, da s teboj združen v tvoji gnadi živim in umerjem! — Tako se Jezusu po sv. obhajilu v serčnih molitvah lepo priporocimo! — Po tem še le se podajmo v božjem imenu iz cerkve domu! Pa tudi doma ne pozabimo, koga smo danes v svoje serce sprejeli. Varimo se ta dan posvetnih kratkočasov, posvetnega truša; v tihi pobožnosti premišljujmo srečo presvetega obhajila. Le Jezus, ženin naše duše, On naj bo naš nar ljubši tovarš, in tovaršica naša njegova prečista mati Marija! Celi dan le njemu v čast darujmo. Delajmo dobro, molimo obilno, premišljujmo božje nebeške reči. Obiščimo Jezusa v njegovi cerkvi, ako čas imamo; ali vsaj v duhu podajmo se veckrat k Jezusu sem, ki tukaj prebiva v tabernakeljnu noč in dan. Tako bo Jezus zmirom naš tovarš, naš preljubeznivi prijatel v življenju enkrat pa tudi o smertni uri. —

Sklep.

Oj da bi vsi kristjani se tako lepo pripravljali na sveto obhajilo, da bi s čistim in pobožnim sercom vselej zaužívali to presv. rešno Telo; pa se tudi tako lepo in presercno vselej za-

hvalili Jezusu za ljubezen njegovo; oj kako obilni studenci božjih gnad in milost bi jim tekli iz vsakega sv. obhajila; s kolikim veseljem bi se vselej Jezusu približali tukaj k njegovi mizi, kako svesti bi si pa tudi bili, da bojo z Jezusom, s svojim dušnim ženinom tudi enkrat pri nebeški mizi sedeli, in se pri nebeški ženitnini veselili vekomaj.“ Amen.

Kerščanski nauki.

XXXIV. Glej katekizem: „Od svetih zakramentov sploh.“

Vvod.

Hočemo zveličani biti: moramo verovati v Boga Očeta, Sina in svetega Duha; in vse, kar nas mati katoljška cerkev uči v imenu Jezusa; moramo tudi upati, da nam bo neskončno dober Bog vse to dal, kar nam je obljubil — namreč: večno življenje in pomoč, tisto doseči; moramo pa tudi Božjo sveto voljo izpolnovati, kakor nas Jezus sam uči, rekoč: „Kateri stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tajisti pojde v nebeško kraljestvo.“ (Mat. 7, 21.) Oznanil nam je pa svojo voljo v svojih svetih zapovedih, od kterih smo se do zdaj učili. Po teh zapovedih božjih in njegove svete cerkve moramo svoje življenje ravnati, ako nekdaj v njegovo kraljestvo priti hočemo. Ali k temu nam je potreba božje gnade in posebne pomoči; zakaj po izvirnem grehu je naša natora popačena; naša pamet temna; naša volja slaba — k hudemu nagnjena; sami iz sebe nič dobrega storiti ne moremo. In vse potrebne gnade, ki nas Bogu prijetne storijo, ki nam pomagajo, božjo sveto voljo spoznati in izpolnovati: se nam v svetih zakramentih podelijo. Sveti zakramenti so tisti živi studenci, iz katerih nam obilne gnade — božje milosti tečejo. In od tih svetih zakramentov, ki so pervi pomočki k našemu zveličanju, se zdaj v tem štertem poglavju keršanskega navka učili bomo! Za danes vam pa samo dve reči razložiti hočem: 1. Kaj je zakrament? — in 2. Koliko je svetih zakramentov? — Vse je lepo in imenitno, karkoli nas je Jezus učil; nar lepši, nar imenitnejši so pa vendar navki od svetik zakramentov. Toraj zvesto poslušajte! —

Razlaga.

I. Zakrament — je latinska beseda, in pomeni nekaj svetega — nekaj skrivnega, kar se pri vsakem zakramentu godi. Vsak zakrament — ali vsaka takošna skrivnost obstoji iz nekoljko besed in znaminj, katere je sam Kristus gospod upostavil. In če se te besede tako zgovarjajo, te znamnja tako rabijo, kakor je Kristus zapovedal in naročil: se na človeški duši zares svete in prečudne reči godijo. Človeka čisto spremenijo in ga tako rekoč — čisto v drugo stvar spreobernejo. Je duša mertva: tako se skoz to skrivnost — skoz sveti zakrament zopet oživi. Omadežana, gerda duša zopet lepa, Bogu prijetna postane. Hudobna in popačena se naenkrat v dobro in sveto prerodi. Naga in gola bo naenkrat v prelepo dušno oblačilo oblečena, iz terde teme stopi hitro v kraj prečudne, nebeške svetlobe. Verige, v ktere je bila duša od samega satana vkovana, naenkrat odpadejo; prosta, Bogu dopadljiva postane, in pravico do nebeškega kraljestva dobi; Bog jo ljubi, in za svojega ljubeznivega otroka jo sprejme. In če je pa duša živa, in že prijetna Očetu nebeškemu: takrat pa skoz druge zakramente še več dušnega življenja dobi, Bogu še bolj dopadljiva postane. —

Glejte! to so tiste čudne, skrivne reči, ki se na človeški duši godijo, kader prejme kak svet zakrament. Vse to pa dela sveti Duh, kateri svojo gnado v človeško dušo vlije. Ona jo tedaj prerodi in čisto posveti; zatorej se tudi posvečujoča gnada imenuje. —

Zdaj bote pa zastopili: kaj je zakrament? — Zakrament je tedaj vidno znamnje nevidne gnade, od Kristusa Gospoda k našemu posvečenju in zveličanju postavljeno. Vidno znamnje se imenuje zategadelj: ker se pri vsakem zakramentu nekaj vidi, sliši ali občuti. Pri svetem kerstu se vidi: kako se otrok z vodo oblije, in se slišijo besede: Jaz te kerstim v imenu Očeta, Sina in svetega Duha. In tako je pri vsakem zakramentu nekaj takega, kar se vidi, sliši ali pa občuti. In ravno takrat, kader se te znamnja rabijo, se človeški duši posvečujoča gnada deli, katere pa ne moremo videti. Iz tega spoznamo: da vsak zakrament iz treh poglavitnih delov obstoji: 1. iz vidnega znamnja; 2. iz nevidne gnade; in 3. da je od Kristusa, ki je

edini gospod gnade in našega zveličanja, k našemu posvečenju postavljeno znamnje.

II. Koliko je pa takih od Kristusa Gospoda k našemu posvečenju postavljenih vidnih znaminj nevidne gnade božje — ali koliko je svetih zakramentov? — Sedem je svetih zakramentov, katere je Kristus Gospod k našemu posvečenju postavil: 1. sv. kerst, 2. sv. birma; 3. presv. rešno Telo; 4. sv. pokora; 5. sv. posledno olje; 6. sv. mašnikovo posvečenje; in 7. sv. zakon. To nas sveta vera uči; in mati katoljška cerkev tistega za krivoverca in iz družbe katoljskih kristjanov sklene, kateri bi tega ne veroval. (Trid. zbor s. 7. 1. p.) Zakaj da pa Jezus ravno sedem zakramentov postavil je, ne več, ne manj, kakor ravno sedem: to nam angelski učenik, sveti Tomaž Akvinčan prav lepo razloži. On pravi, da kakor se z našim telesnim življenjem godi: tako se tudi z življenjem naše duše goditi mora. Kakor truplo svoje potrebe ima: tako tudi naša duša. Da po telesu živimo, moramo 1. rojeni biti; 2. moramo rasti in zmirom mocneji prihajati; 3. moramo svoj vsakdajni živež imeti; 4. moramo v svojih slabostih in boleznih pomoč in zdravilo imeti; 5. pa tudi pomočke, ki nas nepoterpežljivosti — maloserčnosti varjejo in nam pomagajo, popolnom v bozjo voljo vdati se; 6. moramo svoje vižarje in predpostavljene imeti, ki nas vižajo in nam pravico branijo; 7. moramo dobre stariše imeti, ki nas lepo, keršansko izrejajo in z vsem potrebnim previdijo. To so potrebe našega telesnega življenja. Enake potrebe pa tudi naša duša imá. Pervič mora naša duša, ki je po natori omadežana in mertva za nebesa, oživljena in na duhovno vižo prerojena biti za nebeško kraljestvo. In to se zgodi v zakramentu svetega kersta. Drugič mora človek tudi na dušnem življenju rasti in v dobrem posebno še poterjen biti, ako hoče po Jezusovi veri stanovitno živeti in zoper toliko sovražnikov svojega zveličanja se serčno braniti. In to pomnoženje dušnega življenja ali gnade božje, in to poterjenje v dobrem prejme človek v zakramentu svete birme. Tretjič mora tudi naša duša svoj živež, svoje pokrepčanje imeti, da svoje življenje ohrani in da je k vsemu dobremu zadosti močna. In v zakramentu altarja se za naše duše nar boljši živež najde; sveta, nebeška jed nam je tamkaj pripravljena. — Štertič, ako naša duša nevarno zboli, ako je skoz veliko pregreho smertno ranjena: pač potrebuje

dobrega zdravila, da vnovič ozdravi in za Boga in nebesa zopet živi. In to se zgodi v zakramentu svete pokore. Petič je duša naša celi čas svojega življenja na svetu božje pomoči, tolažbe in pokrepčanja potrebna; posebno pa ob času hude bolezni, bližne smertne ure je tajistih pomoči posebno potrebna. In v zakramentu svetega poslednega olja se tiste gnade in posebne dobrote prejmejo. Šestič mora tudi duša svojega vižarja, svojega dobrega pastirja imeti, kateri ji kaže pravi pot proti nebeški domačiji; kateri jo na dobro pašo vodi in skoz delenje svetih zakramentov za nebeško kraljestvo skerbno redi. Taki dušni pastirji, oznanovavci navka Jezusovega, delivci njegovih svetih skrivnost, se dobijo skoz zakrament mašnikovega posvečenja. In sedmič, da človeški rod ne pomerje, ampak se po božji volji množi za naprej, je Bog že v začetku sveta postavil zakonski stan. Ker je pa zakonski stan težaven in prav velike dolžnosti ima, mu je posebna pomoč in gnada od Boga potrebna. Kristus je ta stan k časti zakramenta povzdignil. In ravno v tem zakramentu zadobijo tisti, ki v zakonski stan stopijo, posebno gnado in pomoč od Boga, da v svojem zakonskem stanu zamorejo pobožno živeti in svoje dolžnosti na tenko izpolnovati. — Glejte, kako milostljiv je tedaj Jezus proti nam, ker je vsem našim dušnim potrebam tako lepo vstregel; ker nam je tako lepe pripomočke k našemu zveličanju v svoji sveti cerkvi zapustil. Njemu bodi torej čast in hvala vekomaj!

Pa še to vam hočem na kratko povedati, kako nas sveti zakramenti posvečujejo. Posvečujejo nas na dvojno vižo: zakramenta svetega kersta in sv. pokore nam posvečujočo gnado vnovič podelita in mertvo dušo spet k življenju obudita; zatorej se tudi zakramenta mertvih (ker sta za tiste, ki so na duši mertvi) imenujeta. Drugi zakramenti nam pa posvečujočo gnado pomnožijo, in se imenujejo zakramenti živih; ker morajo tisti na svoji duši že živi — to je, v gnadi božji biti, kateri jih vredno prejeti hočejo. Posvečujočo gnado božjo nam je Jezus zaslužil skoz svojo smert na križu; sveti Duh nam jo pa v svetih zakramentih deli. — Pa tudi to si še zapomniti imamo, da nam vsak zakrament zraven tega, da nam posvečujočo gnado vnovič podeli ali pomnoži, tudi še svojo lastno, posebno gnado podeli; kakor se pri vsakem zakramentu posebej učili bomo. In zakramenti: svetega kersta,

svete birme in mašnikovega posvečenja se zamorejo samo enkrat velavno prejeti in duši neizbrisljivo znamnje vtisnejo; drugi zakramenti se pa tudi večkrat vredno prejeti zamorejo. Toliko sem danes govoril od svetih zakramentov sploh. Prihodnič se pa od vsakega posebej prav na kratko ucili bomo. —

Sklep.

Ljubi kristjani! Nizka je zemlja, na kteri zdaj prebivamo; visoke so pa nebesa. Pa vendar nam pomaga neskoncno vsmiljeni, vecni Bog, da iz te revne zemlje tje gor v sveto nebo lehko pridemo. Sveti zakramenti, katere je Kristus vpostavil, so nam tajisti lepi pomocki vecnega zvelicanja. Zatorej jih tudi radi, z veseljem, in vredno prejemajte, da svoje duše posvetite, za vecno življenje redite, po smerti pa tajistega deležni postanete! Amen.

Listnica.

* Celovec. Prečastni gospod J. M. Skarič je imel na svoje sveto pismo tudi tukaj v Celovcu štiri naročnike. Pa tri gospodje so prejete snopiče na Dunaj nazaj poslali, ker sv. pismo ni pisano v književnem jezíku, v kterem sedajni spisatelji jugoslavenski pišejo. Škoda, da je tako imenitno delo tako strašno pokvarjeno. Tudi mi Slovenci na Koroškem poterdujemo vse, kar se je o tem sv. pismu po novinah bralo: to delo bi lahko bilo Slavjanom dika, tako pa je Slavjanom nagrda! —

* — Šola v Čanjčah, ktero smo unokrat omenili, je skoz in skoz nemška, tako da bi se spodobila za terde Nemce tam v Ochsenhausenu in drugod; v šoli take fare, kjer se ljudje med seboj le po slovensko pogovarjajo, in kjer še pred malo leti tudi v cerkvi nemške besede slišal nisi, v taki šoli zdaj ne slišiš slovenske besedice in ne vidiš slovenske čerkice! Kaj k temu pravi sveta vera, zdrava pamet in cesarska postava?

„Kdor svoj matern jezik zaverže, ter ga pozabi in zapusti, je zmedenemu pijancu podoben, ki zlato v prah potepta, in ne ve, koliko škodo si dela. Slovenji starejši, ki slovensko znajo, pa svojih otrok kar slovenjega jezika ne naučijo, so nehvaležni hišniki, ki svojim otrokom drago domačo reč, slovenski jezik, zapravijo, ki so jim ga njihovi dedi izročili. Podobni so taki očetje in matere slabim gospodarjem, ki svojo očetno gospodarstvo predajo, drugo pohištvo kupujejo, poslednič pa večdel beraško palico najdejo. — Kar je oče dobrega od svojih starih prijel, mora svojemu sinu zapustiti, in kar se je mati od svoje matere hvale vrednega naučila, bo tudi svoji hčeri zapustila. Materni jezik je nar drajša dota,

ki smo jo od svojih starih zadobili; skerbno smo ga dolžni ohraniti, olepšati in svojim mlajšim zapustiti. Človeški jezik je talent, kterega nam je izročil Gospod nebes in zemlje, da bi z njim barantali in veliko dobička storili. Kdor svoj materni slovenski jezik pozabi, malopridno svoj talent zakoplje; Bog ga bo enkrat terjal, in vsi zaničevavci svojega poštenega jezika bojo v zunajno temo potisnjeni. Oj ljubi, lepi in pošteni, slovenski jezik! s kterim sem pervič svojo mamo in dobrega ateja klical, v kterem so me moja mati učili Boga spoznati, v kterem sem pervokrat svojega Stvarnika častil; — tebe hočem kakor nar drajši spomin svojih rajnih staršev hvaležno spoštovati in ohraniti, za čast in lepoto po pameti, kolikor premorem, skerbeti; v slovenskem jeziku do svoje posledne ure Boga nar rajši hvaliti; v slovenskem jeziku moje ljube brate in sestre, Slovence nar rajši učiti, in želim, kakor hvaležen sin svoje ljube matere, da kakor je moja perva besede slovenska bila, naj tudi poslednja beseda slovenska bo. — Tudi vsak pošten Slovenec ravno to želi.“

Viskočastiti gosp. fajmošter in duhovni svetovavec, ali veste, kdo tako pravi? Vaš stari znanec in dobri prijatel, perva zvezda na Slovenskem nebesu, presvitli knezoškof lavantinski Anton Martin so tako pridigovali že leta 1838 v Možburzi na Koroškem.

„Dobra šola glavo razjasni in serce za dobro ogreje; in to je šole pervi, sveti namen. Učiti otroke po keršansko modro živeti, si za časno srečo in za zveličanje večno skerbeti, za to je šola. Pošteno djanje ima v šoli pervo — posvetno znanje posledno mesto. Dobro je znati pisati in brati, pa stokrat bolje pošteno ravnati. Brez modre glave in pravičnega serca je tudi nemška beseda prazen mak. Slovenci! ne bodite abotne šalobarde, le na nemščino gnati, pobistrenje serca pa zanemarati. Ovo bi bilo na robe delo. Šole so nam potrebne: to lehko vsak spozna, ali kdor le po nemškej besedi šolo ceni, se močno goljfa. Gorje vam, ako svoje otroke samo zato v šolo pošiljate, naj bi se nemčije učili, za modro glavo in pošteno serce vam pa ni mar! Nezarobljeni, napuhnjeni otroci vas bodo po nemško kleli, vi starši bote pa po slovensko solze točili. — Potrebnej se je Boga bati in spoštovati starše, kakor nemškovati. Dobra je nemška beseda dobra, in kdor se nje lotiti vtegne, naj ne zamudi, pa edina pot k pravi sreči ni, kakor nekteri mislijo. Lepo Bogu služiti, očeta in mater lepo imeti, cesarju ali od Boga dani gosposki pokorn biti, svoje delo dobro znati, svoje dolžnosti, križe in težave (Adamov jarm) voljno nositi, veselo živeti in srečno umreti; ovi zlati nauki so človeku veliko potrebnej ko nemščina; ona bodi pridnim šolarjem naveržek. Tako nas sam Jezus uči, rekoč: „„Iščite pred vsim božjega kraljestva in njegove pravice; vse drugo vam bo naverženo.““ Ta zlata beseda tudi za naše šole velja.“

Visokočastiti gosp. fajmošter in duhovni svetovavec, ali veste, kdo tako pravi? Vaš stari znanec in dobri prijatel, perva zvezda na Slovenskem nebesu, presvitli knezoškof lavantinski Anton Martin pravijo tako v Drobtincah l. 1853 str. 113.

„Šola je božji dar, dokler je keršanska in pa prav pridna, v koji se deca učijo Boga spoznati in mu lepo služiti, starše ubogati, gosposko spoštovati, ljubiti svojo domovino, dopolniti vestno svoje dolžnosti, in pa zadovoljno živeti. Ako pa starši le za nemško besedo svoje otroke v šolo pošiljajo .... take šole so iz pekla doma; bolje da bi jih ne bilo!"

Visokočastiti gosp. fajmošter in duhovni svetovavec, ali veste, kdo tako pravi? Vaš stari znanec in dobri prijatel, perva zvezda na Slovenskem nebesu, presvitli knezoškof lavantinski Anton Martin pišejo tako v Drobtincah l. 1854 str. 118.

„Der Religionsunterricht ist wie allerorts nach einem durchgängig festgehaltenem Grundsatze, so auch in den Schulen der Quarnerischen Inseln in der Muttersprache, d. i. in jener Sprache zu ertheilen, welche die Kinder aus der Familie in die Schule mitbringen, in welcher sie erzogen worden sind, denken gelernt haben und zu fühlen gewohnt sind. Der Religionsunterricht darf nie und nirgends, am allerwenigsten in der Volksschule, zu sprachlichen Nebenzwecken missbraucht, und zur Erlernung einer für anderweitige Bedürfnisse etwa nöthigen andern Sprache benutzt werden"

Visokočastiti gospod fajmošter in duhovni svetovavec veste, kdo tako pravi? Tako pravi cesarska postava 12. junija 1857 dana deželnemu poglavarstvu v Terstu. Tako pravi zdrava pamet in cesarska postava; mislimo sicer, da je to vsakemu dosti, pa vendar še to pristavimo, da se Slovencom, ki iz takih šol v Celovške ali Belaške šole pridejo, prav terda godi; kajti rojeni Slovenci so, za ktere je slovenski jezik obligaten predmet, prave reve in sirote so! Še nekaj vemo, 2. julija 1831 so v Gospodu zamerli knezoškof Juri Mayr faro Breza blizo Čanjč preiskovali. Fajmošter so otroke nemško katehezirali; šlo je precej dobro in fajmošter so kake hvale si pričakovali; pa kaj se zgodi? Knezoškof prašajo, kako se tukaj pridiga? Slišati, da je v Brezi pridiga slovenska, dajo fajmoštru najpred ustmeno in nekaj dni potem pismeno prav debelo po nosu: „Jezik v cerkvi mora biti tudi jezik v šoli", tako so zapovedali. Tako je mislil in zaukazal terd Nemec zastran slovenske šole že leta 1831! Pa bil je — Bog mu daj dobro! — bil je moder in pravičen mož.

Slovenci učimo se od sosednih narodov: Nemci imajo nemške, Talijani talijanske, Francozi francoske šole, mi Slovenci pa imejmo slovenske šole! Da bi se vsaj čast. gosp. duhovniki za slovenske šole poganjali! Neučenemu, prostemu kmetu se še odpusti, da vpije za nemščino, — nikoli pa učenemu duhovniku, ki bi imel bolje vedeti, zakaj da so šole na kmetih. Njih poklic je višji in svetejši, kot nekaj nemških besed žlobudrati. Njih poklic je iz slovenskih otrok narediti prave, pobožne, ako ravno slovenske kristjane. And. Einšpieler.

* Velikovec. Doživeli smo, česar smo že težko in željno pričakovali: imeli smo od binkoštne sabote do nedelje presv. Trojice v našem mestu dvojni sveti misijon — slovenski in nemški. Slovenski

so vodili in obravnovali sami presvitli škof Anton Martin; vsaka živa duša se je čudila, da je človek v stanu toliko se truditi in pehati; od štirih zjutraj noter do devetih zvečer so bili prečast. škof ali v spovednici, ali na leci, ali pred oltarjem, — Bog jih nam še ohrani zdrave in terdne mnoge leta!! Tudi uni čast. gg. misijonarji so toliko delali, da bi človek ne verjel, ako ni vidil, da človek toliko prenašati in preterpeti zamore, — iskrena ljubezen do Boga in bližnega pač vse premore, vse premaga, — pa tudi svojega plačila pri Bogu ne bo zgubila. — Kako se je sv. misijon opravljal, tega ne bom obširno popisoval, saj gre vse povsod po enem kopitu, — le to povem, da je bilo razun domačih gg. duhovnikov še 6 č. gg. redemtoristov z Ljubna, z Beča, eden je bil clo z Verone. 5 očetje redemtoristi so opravljali sv. misijon Nemcom, č. g. Ojevic je pa pomagal pri Slovencih. Ljudi, posebno pa Slovencov, je bilo toliko, da so bile cerkve zunaj in znotraj natlačene. Vsi so se prav pobožno in spodobno obnašali; vidilo se jim je na licu, da čutijo, da gre zdaj za edino potrebno, za zveličanje edine, neumerjoče duše. To velja ne samo od kmetov in kmetic, hlapcov in dekel, ampak tudi od gospôde, od mestjanov in c. k. uradnikov; vsi so bili ene misli in enega serca. Bilo jih je 8000 do 9000 obhajanih; še ob šestih zvečer so obhajevali. Ako Bog hoče, ta sv. misijon ne bo prazen, temuč bogat nar lepšega, keršanskega sadja! — Iz Velikovca so se č. o. redemtoristi podali v Lavantinsko dolino, kjer bojo v Wolfsbergu nemšk misijon imeli. Bog jih spremljaj po vseh njihovih silo težavnih potih! —

Iz Celovca. K. D. Predragi prijatel! Milo tožuješ v slednjem listu, da nič ne boš mogel povedati od prelepih „Šmarnic“ dopisniku svojemu iz Gradca: kajti pri nas — po celi škofiji — od njih ni duha ne sluha. Jaz sem tudi o tej reči prej tako mislil, kakor ti; zakaj nikoli nisem kaj slišal od „Šmarnic“ pri nas kakor to, da nekteri za se (privatim) to lepo pobožnost obhajajo. — Pa naj da ti povem, kar sem pretekli teden zvedel. Jaz grem 20. t. m. v samostan tukajšnih č. č. Uršulinarc, deklice spovedovat, stopim v neko šolsko jispo, — pa kaj zagledam na steni? Sprelepo podobo prečiste device Marije, v pozlačeni remi, prav lepo okinčano! Po dokončani spovedi vprašam šolsko predstojnico: „Ali znabiti z deklicami „Šmarnice“ obhajate?“ Povedala mi je, da res deklice vsako leto v tem mescu pri šolski sv. maši k časti božje matere pojo; v šoli imajo potem premišljevanje od device Marije in na slednje litanije molijo. Pobožne nune so to lepo pobožnost že leta 1850 začele in gotovo v nedolžnih sercih pridnih šolarc ljubezen in češčenje do matere božje zbudile.

Žlahtna je ljuba ponižna violica, ki na skrivnem cveti; še lepša pa se vsakemu zdi rudeča ali bela roža, ki tudi daleč okoli žlahtno diši! Kaj ne? — Pač, vsi goreči kristjani v mestu le to iz serca želimo, da bi se ta lepa pobožnost ne samo na tihem, temuč očitno in slovesno obhajala, da bi ne samo nedolžne deklice, temuč tudi

odraščeni mladenči in device, očetje in matere Mater božjo vredno častili in se zbudili, posnemati njene prelepe čednosti, kterih pa le zelo pogrešamo med nami! —

* Iz Kopra 20. maja. B. Te dni sta mi prišla v roke dva pastirska lista, pervi v slavjanskem, drugi v talijanskem jeziku, ktera so spisali novi „po milosti božjoj i. sv apustolskoga Sidališta Biskup Porečki i Pulski prečastiti gospodin Jure Dobrila svemu pravovirnomu puku na početku vladanja svoje biskupije". Izverstno in prav v apostolskem duhu pisan talianski list probudjuje začudjenje kerstjanov tukajšnih talianskega jezika, in ob enem pokazuje, da v talijanskem ljudstvu tli silna moč in krepost, katera, kader se bo razcvela, bo prinesla polno blagega sadu! Ali ta list le omenim, temveč dopusti mi „Slovenski Prijatel", da ti govorim na dalje od slavjanskega lista, katerega so imenovani preč. gosp. škof za večji broj svojih pravovernih — za Slavjane spisali, in iz Poreča 16. maja t. l. razposlali. Ker sem ti pa tudi obljubil, kaj od življenja preč. gosp. škofa pisati, tako boš ob enem vse zvedel, kar mi je o tem znanega. —

„Blagoslovljen Bog, tako se začne pastirski list, i Otac Gospodina našegaJsusa Kersta, Otac od miloserdja i Bog svake utihe, koji njegovim nedohitnim odlučenjem potle trideset i dva lita zove me k vam u Istriu, moju milu domovinu, da Duhom svetim utišen i za vsako dobro dilo moga uzvišenoga stališa pokripljen, milostju božjom mnoge utišim i pokripim u svakem dobru."

Že iz teh pervih verstic vidiš, bogoljubni bravec, da so preč. gosp. škof rojen Istran, in že 32 let proč od očetove hiše, katera pohlevno stoji v Tinjanski fari, dve uri hoda od Pazina proti Poreču v Teržaški škofii. Rojeni 16. aprila 1812 in posvečeni za mašnika 11. sept. 1837. Tinjan (Antignana) je lep in prijazen gradič (mestič), kteri leži na desnem stermem bregu Drage, t. j. tiste ozke in precej globoke doline, katera se od Pazina kakih 7 ali 8 ur do morja vije. Od Tinjana do Poreča kakih 5 ur hoda, ni visokih gor, ampak da s pesnikom rečem:

Tam se primorski kraj blišči
Z brežčiki prijaznimi,
Tam žlahne tertice
Venčajo goričice,

Tinjan ima lepo, staro in prostorno farno cerkev, velik in lepo popravljen farovž, in na novo zidano učilnico. Tri duhovni: g. fajmošter, g. kaplan in g. učenik, kateri so zdaj vsi tri rojeni Krajnci, opravljajo duhovne potrebe za 1650 duš. V tem gradiču so dobili preč. gosp. škof perve nauke v branju in pisanju. Latinske šole so obiskovali v bližnem Pazinu in v Karlovcu na Horvaškem. Bogslovstva so se učili v Gorici, na Dunaju so pa postali doktar sv. pisma. Pred 16 leti so prišli v Terst, in tam so razne službe imeli. Bili so katehet pri šolah, potlej profesor bogoslovja IV. leta, zatem pa korar in faj-

mošter pri stari škofijski cerkvi sv. Justa, dokler so bili zvoljeni za škofa Porečko-Pulskega. Posvečeni so bili za škofa 2. maja v Gorici. Odrinili so iz Tersta na parobrodu, sprevodjeni od mnogih prijatlov duhovskega in deželskega stanu 15. maja, in vzeli so v posest svojo biskupijo 16. maja t. l. Bivši u Terstu so na svitlo dali lepe molitvine bukvice: „Oče budi volja tvoja! s podučenjem i naputjenjem na bogoljubno življenje večim delom polag knjige: Jezus moja želja od doktarja Schlör-a.“ Dodatek zaderžuje molitve za mornare. Zares lepa in občno koristna ta knjižica, od ktere se je že 4—5000 iztisov prodalo, zasluži da jo kupi vsak Istrian. Ali ni je več lahko dobiti, zato bi bilo pravo, da bi se osnoval drugi natis, ker mnogi bi še radi imeli imenovano knjižico zavolj lepih molitev v domačem jeziku, in tudi v spomin svojega uzvišenega rodjaka in biskupa.

Zemlja Tinjanska je silno rodovitna in v poprejšnih letih je bilo tam žita na kupe in vina polne bačve. Ali od kar je tertna bolezen Istriu nemilo obiskala, in od kar poleti dolga suša nadleguje Istriane, se je po Tinjanu in po Istrii vse če dalje bolj na zlo obernilo in revščina zmiraj večja prihaja. Zato pa tudi premilostljivi škof v napredovanju svojega pastirskega lista nagovarjajo Istriane na dragovljno podnašanje terpljenja na tem svetu, rekoč: „Poznate su mi draga bratjo, vaše tuge, žalosti i terpljenja, koja vam je od nekoliko litah Gospodin Bog poslao. Nu, nezaboravite riči sv. Petra: Ako dobro čineči muke terpite, vse je ugodno pred Bogom. Jer ste nato pozvani, buduč da je i Isukerst za nas terpio i nam izgled ostavio, da idemo njegovim tragom.“

Tinjanci, od katerih tudi neki posebno iz grada talijanski razumijo, govorijo vsi lepi slavjanski jezik, tako kakor vidiš preč. gosp. škofa pisati. Oblečeni so prav lepo po starinsko — po slavjansko. Tam kmet še ne pozna izpačenih šeg (mod) in drugih napak, kakor je to žalibog po Slovenskem navada. Možki in ženske nosijo kožulje (srajce) iz domače konopnine. Možki si oblečejo benevreke (hlače), ktere so iz domačega belega in debelega sukna storjene in tesno, to je po nogah, vrezane; obujuje svoje starinske opanke; stavlja si na glavo mali klobčič brez krajev in ogernjuje se domačo rujavo haljino in plajščem. Ženske nosijo namest opank večdel postolje, ogrinjajo se plaščenkom, podpasujejo se pasico, predpasujejo poprežič (bertoh) in glavo si zavijajo v mali ručnik (pečo), kateri je tudi iz domačega platna storjen, in na koncih ručnika si navezujejo trakove rudeče, bele in modre. — Ne zameri mi slovenski bravec, da sem ti na dalje popisoval obleko kmeta Tinjanskega, in ne misli, da sem v mojem pisanju zašel. To sem zato storil, ker ti hočem povedati, da od tih kmečkih ljudi potiče preč. gospod, od kterega pišem, kar oni sami v pastirskem listu poterdijo: „Kad mislim na pošteni ali siromašni kmetski stališ, od kojega potičem, verlo se veselim, da su sveti

Otac Papa; naš presvetli Cesar po mojem uzvišenju Vas, predraga bratjo, vele počastili!

Govoreči pa na dalje od pogibeljnosti biskupskega dostojanstva nagovarjajo rekoč: „Združite se dakle kerstjani prepoljubljeni sa mnom i s ostalimi mojimi pomočnici u pomnjivom nastojanju za naše sveskupno spasenje!“ in tako sklenejo svoj predgovor. —

(Konec sledi.)

* Od Soče. Lansko leto si ti, dragi slovenski prijatel! v drugem delu za šolo in dom str. 149 razglasil pismo, ktero je bil tebi poslal Fil. Jakob Kafol s Pariza dne 7. septembra 1857. Od tiste dobe je nastopila nekaka tihota o njegovem življenju, kar na enkrat je dospelo obširno pismo, dano 11. maja 1858 iz mesta Loreto na Rimskem do njegovega prijatela D. P. v T. —

Častiti gospod misionar iz reda Lacaristov popisuje prav v živo, kako da se je v Parizu in tudi na svojih sprehodih pogosto spominjal svojih domačih krajev na Tminskem in svojih zvestih prijatlov.

„Prišel sem, piše slovitni pridigar, in sadaj nadepolni misijonar v Celju na Štajarskem, dne 24. avgusta 1857 v Pariz, in bival sem v ondotnem seminišču Lacaristov do 19. aprila 1858.“

„Moje bivanje v tem světnem mestu je mi donašalo kmalo prijetnih, kmalo otožnih ur, kakor se vsakemu umerljivemu navadno gaja. Moji nadzorniki so prav prizanašljivo z menoj ravnali, in mi marsikaj dopustili, česar ni bilo drugim dovoljeno. Vzrok tega spregleda je bilo nekoliko moje omahajoče zdravje, nekoliko že priletna starost. Česar sem prosil, se ve da, le pripuščenih reči, mi niso nikoli z nikom odgovorili. Vsled tega milega spregleda sem se pogosto po Parizu sprehajal, in tudi utegnil bližnje zale kraje ogledovati. Nar težavniše za me je bilo, da sem moral že precej po treh mescih v francoskem jeziku konferencije deržati, kar me je v začetku veliko truda stalo. Sedaj sem izurjen novic. — Dne 19. aprila 1858 sem Pariz zapustil in se napotil s svojim tovaršem, ki je bil nekdaj duhovni oče v seminišču v Pečuhu (Fünfkirchen) na Vogerskem, po suhem in mokrem čez Rim v svojo domačijo na Avstrijansko, kjer se bom dela misionstva vdeležil. Prišla sva iz Marsela po morju iz Civita vecchia v Rim v god sv. Marka zvečer, in bivala v hiši bratov našega reda do 6. maja.

Ta kratki čas sva se mudila ogledovaje osebnosti tega večnega mesta, obiskovala 7 glavnih cerkev sv. Petra, sv. Pavla, sv. Boštjana, sv. Lorenca, sv. Joana v Lateranu, prečiste Marije device pri jaslicih in sv. križa v Jeruzalemu; podala sva se v bližnje kraje in mesta, viditi čudopolne starine. Pač zares, prijatel moj! Rim mora viditi, kdor hoče le količkaj zapopasti, kako se je godilo perve tri stoletja keršanske vere. Rim mora viditi, kdor želi od podobarij in spominkov vredno govoriti; Rim mora viditi, kdor hrepeni vnet in iskren katoličan biti. O sveti občutleji! viditi mizo, pri kateri se je

zadnja verčerja obhajala; altar, na kterem je sv. Peter maševal; tri kose sv. križa, en žebelj, kateri je presvete roke G. N. J. K. prebodil, dva terna krone Kristusove itd.

Dvakrat sem sv. Očeta vidil. Pervikrat v god znajdenja sv. križa v cerkvi sv. križa, kjer so s Kristusovim križem sv. blagoslov vernim delili. Do dna serca mi je segalo, viditi Kristusovega namestnika s svetim križem v roci. — Drugič sem vidil sv. Očeta 4. maja, ko sva bila pred Njih svetost postavljena. Ta dan bo nar srečnejši v mojem spominu. Ob 10. uri sva se v Vatikan vzdignila, veliko stanic in izban, katere so bile vse s stražo obvarovane, sva za seboj pustila, dokler nisva prišla v za duhovne namenjeno izbo, kjer se čaka. Tukaj sva do dveh popoldne čakala: kajti ta dan je bilo veliko kardinalov, škofov in visokih oseb sprejetih. — Sedaj stopiva noter v sobo, kjer so sv. Oče v beli volnati obleki na stolu sedeli. Jaz stopim pervi tje pred Njih svetost. Sv. Oče stegnejo nogo, jaz pokleknem, in poljubim čevelj in rečem: Sv. Oče, namestnik Kristusov! klečé pred Vašimi nogami prosim z nar večjo ponižnostjo svetega blagoslova za se in za vse moje sobrate, kteri so ali bodo poslani za misijonarje med slavjanski narod.“ Sv. Oče odgovorijo: „Ti dam prav prav obilen žegen; kajti čutim veliko potrebo misijonarjev v Sloveniji.“ — Na to so me blagoslovili in ponudili roko, da jo poljubim. Sem kušnil perstan, in ostanem klečé na kolenih. Sedaj so me vprašali: Od koda da sem? kaj sem bil? in kamo da pojdem? Po ponižnih odgovorih na vse te vprašanja sem sv. Očetu še enkrat ponujeno roko, to je perstan poljubil, in se poklonivši se odmaknil, da je moj tovarš pristopil. —

Po ti opravljeni ceremonii so se Njih svetost prav po očetovo z nama pogovarjali, in zlo obžalovali premišljevaje, da večji del nešteviluega slavjanskega ljudstva se v temi razkolništva ali staroverstva znajde. Še enkrat poklekneva, sv. blagoslov sprejmeva, poljubiva nogo in odpraviva se; sv. Oče mi pa zopet roko podajo, da perstan poljubim, in mi rečejo: „Vi ste tedaj slavjan itd.“ S sv. Očetom je ložej govoriti, kakor z marsikterim drugim predpostavljenim. „„Slavjane prisrčno ljubijo, in so zlo zlo skerbni za njih dušni blagor.““ O da bi pač vsi Slavjani resnico spoznali, in se v naročje in barko edine zveličavne rimsko-katoljške cerkve precej precej vernili. — Podpiraj, pomagaj ti, o bratovščina ssv. Cirila in Metoda! —

6. maja t. l. sva jo iz Rima v Loreto potegnila. O kako veselo je prebivati v hišici matere božje! kamnito, železno, jekleno mora biti serce, ako se tukaj solz ne razjoče. O kako dobro je tukaj biti! „Veselil sem se, ko so mi rekli: V hišo Gospodovo pojdemo.“ Psalm 121. — Dne 11. maja je bil Fil. J. Kafol še v Loreto, pa zdaj zna biti na svojem določenem mestu v Celju. — Bog podpuraj in blagoslovi s svojo vsegamogočno gnado vse njegovo djanje in nehanje.

Iz Belaka. L. F. Že od nekdaj pobožni kristjani naj raji o binkoštih zahajajo na božje pote; zdejo se mi bčelice, ki letajo si naberat dušnega medú v pobožnih vajah. Predbinkoštni dni nam so pripeljali obilne množice slovenskih romarjev, ki gredé na sv. Višarje pridejo počastit sveto britko martro. Ne rečem, da bi bilo vse vse čista zlata pšenica; kje se le najde ta na svetu? Kdor pa le vidi pobožnost romarskih procesij, ne bo mogel tajiti, da bi ne zajemali dosti dosti dušnega prida.

Spomladne dela so večidel že opravljene, žita so vsejane; sedaj se napravi na božji pot, prosit Boga za nebeški blagor in spolnit storjenih obljub. Torek pred binkošti blizo poldne in sredo pridete dve procesiji iz Krajnskega čez Ljubel po Rožju; po opravljeni pobožnosti hitite spet naprej, sredo zvečer pridejo Štajarci iz Celjske okolice že domu gredé, petek večer pride velika procesija večidel Koroščev iz Podjunske doline in slovenskih Štajarcev iz okolice Slovenograške in Šoštajnske; zjutraj imajo ogovor in peto mašo, po svetem opravilu se podajo spet na pot.

Na binkoštno nedeljo zvečer priroma velika procesija iz gornjega Štajarskega in nemških Koroščev, ki drugo jutro po pridigi in peti maši odidejo na sv. Višarje.

Vspehani in vtrudeni pridejo ubogi, in zadovoljni, da le dobijo kje kotiček, kamor se morejo stisniti in nekoliko odpočiti, včasi po celi dan ne dobijo kej pridega jesti. Posvetnost tega ne stori!

Pondeljek zjutraj po lepi nedelji pridejo romarji iz okolice Obdach na Štajarskem in iz Labudske doline. Po sv. obhajilu grejo ob osmih dalej na sv. Višarje.

Duhovske zadeve.

* Kerška škofja: C. g. Blaž Brandner je dobil faro Knezovo; — g. Luka Wucherer je provizor na Dholici. — Umerl je g. Martin Zima, fajm. na Dholici. R. I. P.!

* Goriška nadškofija. Prečastiti gosp. Peter Filej, korar, so izvoljeni za šolastika, preč. g. Jožef Spridion, častni korar, konzistorialni svetovavec in kancler škofijske pisarnice, pa za korarja. Gosp. France Doljak, dozdajni duh. pom. v Komnu, je dobil pripuščenje v jezuitarski red stopiti. Gosp. Avgušin Čiuk gre iz Černic za duh. pom. v Komen, gosp. Farfoglia pa iz Štiaka v Černice; gosp. Anton Nanutti iz Vermeglina za eksposita k sv. Tomažu v kamenski fari. — Umerl je Krištof Spollad vpokojeni mernšk fajm. v 81. letu svoje starosti. R. I. P.!

* Ljubljanska škofija. V Radomljah je umerl deficient gosp. Ign. Valenčič. R. I. P.!

Povabilo.

Prav lepo vabimo čč. gg. naročnike, ki so se bili le za pervo polletje naročili, naj blagovolijo svoje naročila ponoviti. Imamo za nove naročnike še popolne iztise „Slov. Prijatla“ od leta 1856, 57 in 58.

Pri tej priložnosti tudi naznanjamo, da „Glasnik Slovenski“ bo prihodnjič izhajal dvakrat v mesecu; polletna naročnina je 1 fl. 30 kr. Slovenci! ne zabite tega vse hvale vrednega, našega edinega lepoznanskega lista! Vredn.

Odgovorni izdaj. in vredn. Andr. Einšpieler. — Natisnil Janez Leon u Celovcu.